

Gymnázium, Polička, nábřeží Svobody 306

Č. j. G 389/2026

"SPOLEČNĚ" **Školní vzdělávací program pro gymnaziální** **vzdělávání**

Vize školy:

*"Společně jsme na cestě objevování sebe i světa,
abychom vzali zodpovědnost za život do svých rukou."*

Platnost a účinnost dokumentu: od 1. 9. 2026

Mgr. Josef Dvořák
ředitel školy

Obsah

1. Identifikační údaje	1
1.1 Škola:	1
1.2 Zřizovatel:	1
2. Charakteristika školy	1
2.1 Úplnost a velikost školy	2
2.2 Umístění školy	2
2.3 Budova a vybavení školy	2
2.4 Charakteristika pedagogického sboru	3
2.5 Charakteristika žáků	3
2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	4
2.6.1.1 Dlouhodobé projekty a kurzy	4
2.6.1.2 Mezinárodní projekty a spolupráce	4
2.6.1.3 Spolupráce s rodiči a žáky	4
2.6.1.4 Spolupráce s dalšími subjekty	5
2.7 Vlastní hodnocení školy	5
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	5
3.1 Zaměření školy	5
3.2 Profil absolventa	6
3.3 Organizace přijímacího řízení	6
3.4 Organizace maturitní zkoušky	7
3.5 Výchovně vzdělávací strategie	7
3.6 Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními potřebami	8
3.7 Začlenění průřezových témat	10
4. Učební plán	13
5. Učební osnovy	16
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	16
5.1.1 Český jazyk a literatura	16
5.1.2 Cizí jazyky	30
5.1.2.1 Cizí jazyk 1	30
5.1.2.2 Cizí jazyk 2	36
5.2 Matematika a její aplikace	41
5.1.3 Matematika	41
5.3 Člověk a příroda	46
5.1.4 Fyzika	46
5.1.5 Chemie	51
5.1.6 Biologie	56
5.1.7 Geografie a geologie	63
5.2 Člověk a společnost	71
5.2.1 Základy společenských věd	71
5.2.2 Dějepis	82
5.3 Umění a kultura	88
5.3.1 Estetická výchova - hudební	88

5.3.2	Estetická výchova - výtvarná	92
5.4	Člověk a zdraví	97
5.4.1	Tělesná výchova	97
5.5	Informatika.....	102
5.5.1	Informatika	102
6.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	107
6.1	Hodnocení žáků ve škole	107
7.	Seznam použitých zkratk	108

1. Identifikační údaje

1.1 Škola:

Název, adresa	Gymnázium, Polička, nábřeží Svobody 306 se sídlem nábř. Svobody 306, Horní Předměstí, 572 01 Polička (dále jen škola)
Zřizovací listina	Škola je ustavena zřizovací listinou Pardubického kraje ze dne 19. 12. 2013 jako příspěvková organizace zřízená krajem pod názvem Gymnázium, Polička, nábřeží Svobody 306, a následnými dodatky. Do rejstříku škol a školských zařízení byla v současné podobě zařazena s účinností od 1. 9. 2005 rozhodnutím MŠMT ze dne 25. 3. 2005, a jeho následnými dodatky. Školní jídelna – výdejna byla do rejstříku škol a školských zařízení zapsána rozhodnutím ze dne 19. 5. 2009.
Ředitel	Od 1. 8. 2018 byl ředitelem školy jmenován na základě usnesení Rady Pardubického kraje R/1112/18, Mgr. Josef Dvořák dle jmenovací listiny č. j. Sp KrÚ 37801/2018 OŠ
Vzdělávací program	čtyřletý SPOLEČNĚ - Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání Gymnázia, Polička, nábřeží Svobody 306
Koordinátor tvorby ŠVP	Mgr. Petr Tišl
Studijní forma vzdělávání	denní
IČO školy	62032178
REDIZO	600012859
IZO školní jídelny – výdejny	150 078 072
Adresa	nábř. Svobody 306, Horní Předměstí, 572 01 Polička
Majitel budovy č. p. 306	Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice
Telefon	461 722 102
E-mail	info@gympolicka.cz
Web školy	http://www.gympolicka.cz
Datová schránka	xi924j

1.2 Zřizovatel:

Zřizovatel	Pardubický kraj, Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice
IČO	70892822
DIČ	CZ70892822
Adresa	Komenského náměstí 125, Pardubice, 532 11 Pardubice
Telefon	+420 466 026 111
Fax	+420 466 611 220
E-mail	posta@pardubickykraj.cz
Datová schránka	z28bwu9

2. Charakteristika školy

Gymnázium, Polička, nábřeží Svobody 306 (dále jen Gymnázium Polička) je tradiční vzdělávací institucí, která se v regionu řadí mezi nejstarší svého druhu a navazuje na historii

učitelského ústavu, v jehož stopách pokračuje od roku 1919 reálné gymnázium. Škola staví na dlouholeté tradici, ale zároveň vědomě a koncepčně usiluje nejen o modernizaci vybavení a budovy, ale také o aktualizaci výukových metod a jejich praktické zakomponování do výuky. Škola poskytuje střední všeobecné vzdělání. Snahou pedagogů působících na škole je pomáhat studentům osvojovat si kompetence, které uplatní v navazujícím studiu a v reálném životě.

2.1 Úplnost a velikost školy

Škola poskytuje střední všeobecné vzdělání. Nejvyšší povolená kapacita školy je 386 žáků. V každém ročníku čtyřletého a osmiletého studia je otevřena jedna třída:

Osmileté studium: 8 tříd

Čtyřleté studium: 4 třídy

Výuku zajišťuje 35 – 40 pedagogických pracovníků. Počet nepedagogických pracovníků se pohybuje okolo 10.

2.2 Umístění školy

Škola se nachází v těsné blízkosti centra města Polička. Vzdálenost od autobusového a vlakového nádraží je přibližně 15 minut chůzí. V těsné blízkosti školy se nachází autobusová zastávka. Škola je situována do standardní aglomerace městského typu bez významného výskytu vyloučených lokalit.

Spádovou oblast školy tvoří město Polička a okolí, především Bystersko, částečně Prosečsko, a okrajové části kraje Vysočina v aglomeraci sídel Jimramova a Svatky.

2.3 Budova a vybavení školy

Hlavní část školy tvoří původní budova, kterou je klasická stavba z roku 1901. Plně podsklepená třípatrová budova s půdní vestavbou prošla v letech 1995 – 2002 kompletní rekonstrukcí, nadzemní chodbou byla propojena k nově vybudované přístavbě a sportovní hale. V hlavní budově i v přístavbě jsou výtahy umožňující bezbariérový přístup do všech částí školy. Hlavní budova i budova přístavby jsou v dobrém stavu. Prvky vyžadující obnovu jsou průběžně rekonstruovány. Od roku 2020 došlo postupně ke kompletní výměně krytiny střešních ploch na všech částech budovy a k realizaci úspor energie spočívajících v rekonstrukci kotelny, kompletní výměně okenních a vnějších dveřních výplní a k částečnému zateplení půdních prostor.

Škola má k dispozici 12 kmenových učeb, 5 jazykových učeben, zrekonstruované odborné učebny biologie, chemie, fyziky, geografie a rovněž zrekonstruované laboratoře uzpůsobené pro praktická cvičení z biologie, chemie a fyziky. Pro výuku informatiky a dalších předmětů jsou k dispozici dvě moderní učebny výpočetní techniky a mobilní počítačová učebna.

Škola dále disponuje:

aulou – pro výuku hudební výchovy; vybavena je mimo jiné křídlem značky Petrof, uskutečňují se zde společenské a kulturní akce školy a akce pro veřejnost

učebnou pro výuku výtvarné výchovy s modelovnou a keramickou pecí

zázímím pro studenty – klubovna pro relaxaci a neformální aktivity; studovna s centrem pro 3D tisk a multimediálním studiem pro multimediální výuku, volnočasové aktivity žáků (zpracování počítačové grafiky a digitálního záznamu obrazu a pořizování zvukových nahrávek)

sportovním zázemím – sportovní hala o ploše cca 1100 m², kterou je za pomoci předělovací stěny možno rozdělit na dvě části pro paralelní výuku dvou skupin;

gymnastický sál, 2 posilovny, venkovní hrací plocha pro košíkovou a další sporty, další drobná atletická sportoviště (běžecké dráhy, doskočiště pro skok daleký a vržiště pro kouli)

jídelnou–výdejnou – pro výdej obědů dovážených ze SOŠ a SOU Polička

bufetem – v nabídce je drobný sortiment, bufet je provozován soukromým provozovatelem

prostranstvím školního dvora pro relaxaci během přestávek a pro výuku; venkovní učebnou

Všechny kmenové a odborné učebny jsou osazeny moderní projekční a audiovizuální technikou (interaktivními panely či interaktivními tabulemi, projektory s krátkou projekční vzdáleností, audio ozvučením). Samozřejmostí je vysokorychlostní počítačová síť s internetovým připojením, které je možné využívat i bezdrátově přes školní Wi-Fi síť. Vybavení učeben a pomůcky jsou průběžně modernizovány z vlastních zdrojů, případně finančními prostředky z vypisovaných projektových výzev.

Škola usiluje o maximální využití elektronických informačních a dalších systémů umožňujících zajištění bezpečnosti pro vstup do budovy, objednávání, odhlašování a vydávání obědů, zajištění platebních úhrad bezhotovostním způsobem a další možnosti spojené s maximálním využitím digitalizace.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Výuku zajišťuje stabilní pedagogický sbor skládající se velkou měrou z kmenových pedagogů. Předností pedagogického sboru je jeho zkušenost, vyrovnanost a pozitivní přístup ke studentům. V rámci celoživotního vzdělávání se vedení školy snaží pro pedagogy zajistit systematickou i finanční podporu pro jejich další kontinuální vzdělávání. Díky zapojení do programu Erasmus+ se pedagogové účastní kurzů a stáží v zahraničí.

Škola nabízí výuku anglického, německého, francouzského a ruského jazyka. Snahou školy je alespoň z části personálně zajistit výuku anglického (případně dalšího jazyka) prostřednictvím rodilého mluvčího.

Na škole působí školní poradenské pracoviště ve složení výchovné poradkyně, školní metodičky prevence, kariérové poradkyně a školní psycholožky.

Vedení školy je dvoučlenné (ředitel a zástupce ředitele). Na užším vedení se dále podílí vedoucí školního poradenského pracoviště (výchovná poradkyně). Všichni pedagogové jsou dle jejich aproby součástí předmětových komisí, v nichž spolupracují na koncepčních a organizačních činnostech. V konkrétních případech je poradním orgánem ředitele i skupina předsedů / předsedkyň předmětových komisí. Ředitel školy svá rozhodnutí zároveň opírá o poradní hlas pedagogické rady, která vedle pravidelných týdenní porad v průběhu školního roku projednává především pedagogické záležitosti.

2.5 Charakteristika žáků

Kapacita školy je 386 žáků. Škola usiluje o naplnění tříd kapacitou 30 žáků. Složení žáků tříd osmiletého gymnázia odráží fakt, že do primy přicházejí především studenti z Poličky a nejbližších spádových obcí. Ve čtyřletém oboru studují rovněž žáci z dalších přilehlých regionů (Svitavsko, Litomyšlsko, Jihomoravsko, oblast Krouné). Škola nemá vlastní ubytovací kapacity, žáci z obcí mimo Poličku do školy dojíždí, v případě zájmu je možno využít domovy mládeže jiných škol.

Škola klade značný důraz na vytváření přátelské atmosféry mezi všemi žáky a zaměstnanci školy. Pro posilování pozitivních vztahů slouží aktivity vycházející z vrstevnického programu, třídnických hodin a preventivních programů. Záležitosti spojené s životem ve škole mohou žáci řešit prostřednictvím studentského parlamentu, kteří si sami řídí a s výsledky jednání nebo oprávněnými požadavky seznamují vedení školy.

2.6 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

2.6.1.1 Dlouhodobé projekty a kurzy

Žáci prvního ročníku a kvinty se účastní lyžařského výcvikového kurzu.

Žáci třetího ročníku a septimy se účastní vodáckého výcvikového kurzu.

Škola žákům dále nabízí možnost zapojení v několika dlouhodobých projektech zaměřených na rozvoj osobnosti a podporu pozitivního klimatu školy:

Vrstevnický (peer) program – dlouhodobý projekt s pyramidovým efektem, při němž skupina vyškolených lektorů z řad žáků gymnázia působí na své vrstevníky a ti zase na další děti v oblasti primární prevence sociálně patologických jevů. Program je založen na aktivním psychosociálním učení a realizace probíhá formou psychoher. Zapojení vrstevníků je aktivně využíváno při adaptačních kurzech, kurzu „Psychohrátky“ atd.

Mezinárodní cena vévody z Edinburghu – osobnostní rozvojový program z oblasti neformálního vzdělávání, v rámci kterého se žáci věnují rozvoji dovedností, pohybových aktivit, dobrovolnictví a společně vyráží také na expedici.

MATES – matematický korespondenční seminář, který připravují žáci našeho gymnázia pro žáky 6. a 7. tříd ZŠ a odpovídajících tříd gymnázií.

2.6.1.2 Mezinárodní projekty a spolupráce

Gymnázium několik desítek let spolupracuje s gymnáziem v německém Tangermünde. Podstatu spolupráce tvoří výměnné pobyty žáků a pedagogů, při nichž dochází k vzájemné výměně poznatků, zkušeností a informací z nejrůznějších oblastí včetně rozvoje jazykových dovedností. Mimo partnerství se školou v Tangermünde podporuje gymnázium spolupráci se školami i v dalších zemích, jejichž jazyky jsou na škole vyučovány.

Pravidelně jsou pořádány naučně-poznávací zájezdy do Velké Británie, Německa, Rakouska, Švýcarska případně dalších zemí.

Erasmus+ – program, do kterého je škola zapojena dlouhodobě, umožňuje výjezdy a mezinárodní spolupráci pro učitele i žáky. Škola prostřednictvím programu vysílá pedagogy na krátkodobé kurzy a stáže do zahraničí.

2.6.1.3 Spolupráce s rodiči a žáky

Škola rozvíjí rozmanité formy spolupráce, především se zaměřuje na pravidelnou komunikaci s žáky a jejich rodiči, resp. zákonnými zástupci. Kontaktní osobou pro rodiče žáků jsou třídní učitelé.

Rodičům jsou pravidelně podávány informace o prospěchu a chování žáků prostřednictvím elektronického systému. Informace o prospěchu jsou v prezenční podobě poskytovány dvakrát ročně formou informačních odpolední, případně individuálně po předchozí domluvě.

Při škole pracuje Spolek rodičů a přátel školy, jehož prostřednictvím se rodiče vyjadřují a zapojují do dění na škole. Výbor SRPŠ pravidelně jedná s ředitelem školy a v součinnosti se školou organizačně a finančně zajišťuje podporu nejrůznějších aktivit žáků a školy, podílí se na odměňování nadaných žáků, podporuje žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí a podílí se na zajišťování další nadstandardních aktivit.

Uchazečům o studium a jejich rodičům se škola představuje prostřednictvím Dne otevřených dveří, Dne otevřené výuky, Burzy škol ve Svitavách a prezentací školy na základních školách. Ve škole dlouhodobě funguje „studentská rada“, která společně s vedením školy pomáhá organizovat studentský život, např. organizací Majálesu, tematicky zaměřených dnů. Studentská rada dále vznáší připomínky a požadavky žáků na pravidelných setkání s ředitelem školy.

2.6.1.4 Spolupráce s dalšími subjekty

Škola velice dobře spolupracuje se zřizovatelem, kterým je Pardubický kraj.

Na správě školy se podílí tříčlenná školská rada, jejíž členové zastupují pedagogické pracovníky školy, studenty a zákonné zástupce a zřizovatele.

Na projektech a aktivitách škola intenzivně spolupracuje se základními a středními školami v regionu a s partnerskými univerzitami (Masarykova univerzita, Univerzita Hradec Králové). Zástupci těchto a dalších univerzit jsou pravidelně zváni na besedu o možnostech studia.

Nadstandardní je spolupráce s městem Polička a s dalšími městem zřizovanými institucemi, a to především při organizaci studentského majálesu, přípravě a organizaci výstav výtvarných prací, návštěvě divadelních a filmových představení apod.

Škola využívá pomoci Pedagogicko-psychologické poradny ve Svitavách.

2.7 Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy slouží k poskytování nezbytné zpětné vazby o tom, jak se škole daří naplňovat výchovné a vzdělávací záměry. Proces hodnocení kvality školy se opírá o model Kvalitní školy, resp. o *Kritéria hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání*, vydaných Českou školní inspekcí. Škola toto hodnocení kombinuje i s dalšími autoevaluačními nástroji jako je např. Mapa školy. Celý proces hodnocení školy je zpracován ve vnitřním předpisu školy.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Vize školy

“Společně jsme na cestě objevování sebe i světa, abychom vzali zodpovědnost za život do svých rukou.”

Hlavní poslání školy odráží vize školy. Usilujeme o takové vedení žáků, abychom společně vytvářeli příležitosti pro objevování světa a vlastní osobnosti a zároveň připravovali žáky na převzetí zodpovědnosti za jejich další životní etapy. Naší snahou je výchova žáků ve všestranně vzdělaného a harmonicky rozvinutého člověka, který je zdravě sebevědomý, schopný se uplatnit v různých oborech činností, a který své znalosti a dovednost dokáže uplatnit nejenom ve svůj prospěch, ale také v zájmu větší skupiny a společnosti. Samozřejmostí je příprava studentů na studium na vysoké škole.

Průběh vzdělávání ve čtyřletém gymnáziu a na vyšším stupni osmiletého gymnázia se řídí zákonem č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, především pak částí popisující

střední vzdělávání, a vyhláškou MŠMT č.13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.

Škola otvírá každoročně jednu třídu oboru vzdělání 79-41-K/81 Gymnázium a jednu třídu oboru vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium.

Žák má možnost profilovat se podle zaměření svého budoucího vysokoškolského studia vhodnou volbou profesních a volitelných předmětů ve třetím ročníku (resp. v septimě) a čtvrtém ročníku (resp. v oktávě); viz školní učební plán.

Skupiny nepovinných předmětů jsou otevírány pro žáky ze všech ročníků podle jejich zájmu a možností školy, v návaznosti na volitelné a profesní předměty.

3.2 Profil absolventa

Absolvent našeho gymnázia umí komunikovat ústně i písemně v mateřském a ve dvou cizích jazycích. Umí prakticky používat ICT jak při svém dalším studiu, tak i při své práci. Vnímá kulturní hodnoty, vytváří si na ně vlastní názor a váží si jich. Je slušným člověkem a uvědomuje si, že svým chováním navenek nereprezentuje pouze sám sebe, ale i rodinu a školu. Chápe význam zapojení se do demokratické společnosti a ví, jak ovlivní rozhodování o věcech, které ho zajímají. Má vztah k místnímu regionu a úctu k tradicím.

Získal všeobecný rozhled, který mu umožňuje orientaci v současném světě a dobré uplatnění na trhu práce. Má motivaci k dalšímu rozvíjení získaných schopností a dovedností v dalším studiu na vysokých školách všech typů v České republice i v zahraničí. Jeho devizou je vysoká flexibilita, ochota a zájem učit se novým věcem, aby co nejlépe vyhověl požadavkům vysokých škol i zaměstnavatelů.

Je schopen samostatně řešit zadané problémy, vyhledávat si informace, které k řešení zadaných problémů vedou. Umí pracovat ve skupině, v rámci které přiměřeně obhájí svůj názor, případně ho koriguje.

Podle volby profesních a volitelných předmětů by měl dosáhnout takové úrovně, aby byl schopen studovat na vybrané vysoké škole přírodovědného, technického nebo humanitního zaměření. V případě nezájmu o vysokoškolské studium by měl mít takové znalosti a dovednosti, aby se bez problémů uplatnil na trhu práce.

3.3 Organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a aktuálně platnou vyhláškou o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání. Termíny přijímacího řízení jsou určeny platnými legislativními dokumenty; některé jsou případně stanoveny ředitelem školy.

Podmínky a kritéria pro přijetí, způsob hodnocení přijímací zkoušky, maximální počty bodů za jednotlivá kritéria, způsob stanovení celkového pořadí v přijímacím řízení a další podmínky určují kritéria přijímacího řízení pro příslušný školní rok stanovená ředitelem školy v patřičném termínu.

Jednotná přijímací zkouška probíhá písemnou formou a skládá se z matematiky a českého jazyka v rozsahu učiva základní školy. Do celkového hodnocení jsou dále započítávány přidělené body na základě hodnocení z předchozího vzdělávání a za další aktivity osvědčující vhodné schopnosti, vědomosti a zájmy uchazeče.

U uchazečů se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitel školy podle vyjádření školského poradenského zařízení, které uchazeč doloží k přihlášce, o uzpůsobení podmínek pro konání jednotné zkoušky.

Počty přijímaných uchazečů o studium, kritéria přijímacího řízení, výsledky přijímacího řízení a další informace jsou průběžně prezentovány na internetových stránkách školy a na nástěnce v přízemí hlavní budovy.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška se koná podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a aktuálně platné vyhlášky MŠMT.

Skládá se ze **společné** a **profilové** části. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky. Struktura obou částí maturitní zkoušky se řídí aktuálně platnou legislativou.

Společná část maturitní zkoušky je tvořena dvěma povinnými zkouškami a to z českého jazyka a z cizího jazyka nebo z matematiky. Ve společné části může žák konat nejvýše 2 nepovinné zkoušky a to z předmětů, ze kterých nekonal povinnou zkoušku. Zkoušky ve společné části se konají formou didaktického testu.

Profilovou část maturitní zkoušky tvoří povinně zkouška z českého jazyka, případně z cizího jazyka, konal-li z něj žák zkoušku i ve společné části. Žáci se dále přihlašují k dalším 2 nebo 3 povinným profilovým zkouškám ze školní nabídky povinných zkoušek a až 2 nepovinným profilovým zkouškám.

Žáci, kteří konají v profilové části alespoň 4 povinné profilové zkoušky, mohou výsledek 1 povinné profilové zkoušky z cizího jazyka nahradit výsledkem standardizované zkoušky (jazykovým certifikátem). O nahrazení zkoušky žádají ředitele školy.

Nabídku povinných i nepovinných zkoušek včetně formy, témat a termínů konání stanovuje ředitel školy podle platných předpisů a žákům jsou zveřejněny na úřední desce a internetových stránkách školy.

Maturitní zkouška se koná formou:

- písemné zkoušky
- praktické zkoušky
- ústní zkoušky
- maturitní práce s obhajobou
- kombinací výše uvedených forem

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitel školy podle vyjádření školského poradenského zařízení, které žák doloží k přihlášce k maturitní zkoušce, o uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky.

3.5 Výchovně vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, které vedou k utváření klíčových kompetencí. Klíčové kompetence mají žákům pomáhat nejen při získávání všeobecného vzdělávání, ale vytváří základ i pro celoživotní učení a orientaci v každodenním životě.

Kompetence k učení	Učitel během výuky klade důraz na porozumění obsahu vyučovacího procesu a používaným textům, na práci s textem a vyhledávání informací. Učitel umožňuje žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcuje tvořivost žáků. Učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu k ideálnímu řešení.
---------------------------	--

	Učitel umožňuje žákům účast v různých soutěžích a olympiádách, kde mohou rozvíjet svůj talent nad rámec požadavků běžné výuky.
Kompetence k řešení problému	Učitel klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy a práci rozvíjející tvořivost. Učitel zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých důvěryhodných zdrojů.
Kompetence komunikativní	Učitel vytváří prostor pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. Učitel vede žáky ke vhodné komunikaci s vrstevníky, ostatními dospělými ve škole i s lidmi mimo školu. Učitel vede žáky k naslouchání názorů jiných.
Kompetence sociální a personální	Učitel umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků. Učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok. Učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
Kompetence občanské	Učitel důsledně vyžaduje dodržování pravidel, na kterých se s žáky dohodl. Učitel vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech s přihlédnutím k reálným problémům a chodu školy. Učitel ve výuce reflektuje společenské a přírodní dění.
Kompetence k podnikavosti	Učitel podporuje rozvíjení odborného potenciálu žáků Učitel vede, žáky k tomu, aby zodpovědně hodnotili vlastní schopnosti a smysluplně uvažovali o svém budoucím profesním zaměření
Kompetence digitální	Učitel dává žákům příležitost rozvíjet jejich schopnosti využíváním vhodných digitálních nástrojů Učitel aktivně nabízí žákům možnosti využití digitálních technologií v různorodých výukových situacích Učitel vnímá digitální technologie jako součást života a ve spolupráci a vzájemném učení s žáky je smysluplně využívá

3.6 Zabezpečení výuky pro žáky se speciálními potřebami

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z aktuálně platné legislativy.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními rozumíme nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou či školským zařízením. Druhy podpůrných opatření odpovídají věku žáka, stupni vzdělání a charakteru speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Podpůrná opatření spočívají v:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání, včetně zabezpečení výuky předmětů speciální pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního vzdělávání až o dva roky
- úpravě podmínek přijímání a ukončování vzdělávání
- použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic, speciálních učebních pomůcek, případně úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy
- vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu
- využití asistenta pedagoga, dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících žákovi po dobu jeho pobytu ve škole podporu podle jiného právního předpisu

Podpůrná opatření (dále jen PO) dělíme do 5 stupňů:

PO 1. stupně – uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ). Ředitel školy s pracovníky školního poradenského pracoviště (výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitelé) a vyučující jednotlivých předmětů nastaví systém organizace poskytování PO 1. stupně (např. přímá podpora žáka – mírné úpravy v režimu školní výuky a domácí přípravy popřípadě plán pedagogické podpory (dále PLPP)).

PO 2. – 5. stupně – uplatňuje škola pouze na základě doporučení školského poradenského zařízení poté, co zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka udělil ve škole nebo školském zařízení písemný informovaný souhlas s jejich poskytováním. Ředitel školy s pracovníky školního poradenského pracoviště a vyučujícími jednotlivých předmětů nastaví systém organizace poskytování PO dle doporučení školského poradenského zařízení, např. individuální vzdělávací plán (dále jen IVP). PO 2. – 5. stupně přestane škola poskytovat po projednání se zletilým žákem či zákonným zástupcem žáka, pokud z doporučení školského zařízení vyplývá, že PO již není nezbytné.

PO při vzdělávání žáků např. s tělesným, zrakovým, sluchovým postižením, závažnými poruchami chování, kombinovanými vadami, apod. bude škola řešit na základě spolupráce se ŠPZ (pedagogicko psychologickou poradnou nebo speciálně pedagogickým centrem).

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Škola vytváří podmínky pro rozvoj nadání žáků. Škola má zpracovanou koncepci práce s nadanými studenty vycházející z osmi os podpory nadání, kterou se snaží uplatňovat.

Škola klade důraz u nadaných a mimořádně nadaných žáků na formy výuky s individuálním přístupem, využívání individuálních konzultací, mimoškolní aktivity, maximální všestrannou nabídkou volitelných předmětů podle zájmu žáků, zadávání projektů, spolupráci s univerzitami, přípravu a účast v soutěžích, apod. Vše směřuje k zajištění kvality výuky a rozvoji potenciálu nadaného a mimořádně nadaného žáka.

Nadanému nebo mimořádně nadanému žákovi může ředitel školy na žádost zákonného zástupce či zletilého žáka povolit IVP s konkretizací přijatých opatření buď na základě

písemného doporučení ŠPZ, nebo IVP z jiných důvodů. IVP vypracuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem a ostatními vyučujícími žáka.

Pro žáky s nadáním pouze v oblasti některých předmětů může ředitel školy na základě písemné žádosti zletilého žáka nebo zákonných zástupců nezletilého žáka povolit vzdělávání dle PLPP, tak aby byl naplněn předpoklad individualizace a diferenciací a aby byl žákovi umožněn v příslušné oblasti dostatečný rozvoj. PLPP vypracovává VP ve spolupráci s třídním učitelem a vyučujícími jednotlivých předmětů. PLPP bude průběžně vyhodnocován.

Ředitel školy může nadaného žáka či mimořádně nadaného žáka na základě písemné žádosti zletilého žáka a zákonných zástupců nezletilého žáka přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Součástí žádosti musí být vyjádření ŠPZ. Podmínkou pro přerazení do vyššího ročníku je vykonání zkoušky z učiva nebo části učiva ročníku, který žák neabsolvoval.

3.7 Začlenění průřezových témat

Následující tabulky jsou přehledem plnění průřezových témat (dále PT) jednotlivými předměty.

Pro přehlednost a jednoduchost jsme zavedli jednotné označení PT a jejich okruhů podle následujícího seznamu.

Průřezová témata a jejich okruhy jsou zařazovány do výuky v rámci povinných předmětů. Konkrétní zařazení a způsoby plnění jednotlivých okruhů PT jsou zpracovány ve vzdělávacím obsahu jednotlivých předmětů navazujícím na očekávané výstupy RVP GV - viz kapitola 5. Celkovým cílem ve vztahu k žákům je vytváření hlubších postojů a názorů na sebe, společnost i okolní svět.

Následující tabulky shrnují plnění průřezových témat v jednotlivých předmětech i se způsobem jejich naplňování. Zejména u okruhů průřezového tématu I – Osobnostní a sociální výchova, dochází k jeho plnění průřezově ve všech předmětech a v neposlední řadě také v rámci adaptačních kurzů, které jsou nedílnou součástí výuky.

Používané zkratky předmětů: BI – Biologie, ČJ – Český jazyk a literatura, CJ – Cizí jazyky (mají společnou náplň), D- Dějepis, F – Fyzika, GG – Geografie a geologie, HV – Estetická výchova – hudební, CH – Chemie, I – Informatika, MAT – Matematika, TV – Tělesná výchova, VV – Estetická výchova – výtvarná, ZSV – Základy společenských věd.

Průřezová témata (PT)

*PT I – Osobnostní a sociální výchova **

Předmět:	PT: OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA			
Ročník	Kv/I**	Sx/II	Sp/III	Ok/IV
<i>I.I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i>	ČJ, TV, MAT, HV, VV, ZSV***	ČJ, HV, VV	ČJ	ČJ
<i>I.II seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</i>	HV, TV/OST, VV, I	MAT, HV, I	ZSV	I
<i>I.III sociální komunikace</i>	ČJ, HV, I	ČJ, HV, I	MAT, I	I
<i>I.IV morálka všedního dne</i>	HV, VV	HV	D, ČJ	MAT, ČJ

<i>I.V spolupráce a soutěž</i>	HV, I	ČJ, HV, I	I	MAT, I
--------------------------------	-------	-----------	---	--------

*v charakteristikách mnoha předmětů se toto PT objevuje jako plněné integračně v průběhu celého výchovně-vzdělávacího procesu – to také podle našeho názoru nejlépe odpovídá jeho charakteru

**adaptační kurz je víkendová třídní akce, která je zařazována v průběhu počátku školního roku v I. ročníku – naplní jsou poznávací aktivity a trénink psychosociálních dovedností

***PT plní celé a zařazuje jednotlivá témata průběžně v jednotlivých ročnících

PT II – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Předmět:	PT: VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH			
Ročník	Kv/I	Sx/II	Sp/III	Ok/IV
<i>II.I globalizační a rozvojové procesy</i>	GG/MPR		ZSV	
<i>II.II globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i>	ČJ, GG/PRO	GG/MPR	CJ/MPR, F, ČJ	ČJ
<i>II.III humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</i>	GG/MPR			
<i>II.IV žijeme v Evropě</i>	ČJ, HV, CH, D	ČJ, HV, GG, VV	ČJ, D	
<i>II.V vzdělávání v Evropě a ve světě</i>	HV, VV			CJ

PT III – Multikulturní výchova

Předmět:	PT: MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA *			
Ročník	Kv/I	Sx/II	Sp/III	Ok/IV
<i>III.I základní problémy sociokulturních rozdílů</i>	ČJ, HV, GG	ČJ, CJ, HV, ZSV, D		
<i>III.II psychosociální aspekty interkulturality</i>			CJ	
<i>III.III vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</i>	ČJ, HV, I	ČJ, I	ČJ, I	I

PT IV – Enviromentální výchova

Předmět:	PT: ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA			
Ročník	Kv/I	Sx/II	Sp/III	Ok/IV
<i>IV.I problematika vztahů organismů a prostředí</i>	BI, F	BI, F	F	
<i>IV.II člověk a životní prostředí</i>	BI, F, CH, VV	BI, F, GG/OST, VV	BI, F	
<i>IV.III životní prostředí regionu a České Republiky</i>	BI, TV/OST, VV	BI, GG/OST		

PT V – Mediální výchova

Předmět:	PT: MEDIÁLNÍ VÝCHOVA			
Ročník	Kv/I	Sx/II	Sp/III	Ok/IV
<i>V.I média a mediální produkce</i>	BI/MPR, TV, ČJ, F/OST, HV, G/MPR	ČJ, F/OST, HV, GG/MPR/PRO	BI, ČJ, F/OST	ČJ
<i>V.II mediální produkty a jejich významy</i>	ČJ	ČJ, GG/MPR/PRO, ZSV	ZSV	CJ/OST
<i>V.III uživatelé</i>		ČJ		
<i>V.IV účinky mediální produkce a vliv médií</i>		ČJ, VV	ČJ	CJ/OST
<i>V.V role médií v moderních dějinách</i>	ČJ		D	

Možnosti zařazení:

Bez označení – integrace do běžné výuky předmětu, **MPR** – miniprojekt, **PRO** – projekt, **OST** – ostatní (sportovní kurzy, exkurze, laboratorní práce apod.)

4. Učební plán

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vzdělávací oblast	Předmět	1. ročník /kvinta	2. ročník /sexta	3. ročník /septima	4. ročník /oktáva	Celkem	RVP	ŠVP	Disponibilní dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	3 + 1	2 + 1	3 + 1	3 + 1	15	12	15	3
	Cizí jazyk 1	4	3	3	4	14	12	14	2
	Cizí jazyk 2	3	3	3	3	12	12	12	0
Matematika a její aplikace	Matematika	2 + 1	3 + 1	2 + 1	2 + 1	13	10	13	3
Člověk a společnost	Základy společenských věd	1	2	2	2	7	36	41	5
	Dějepis	2	2	2	0	6			
Člověk a příroda	Geografie a geologie	2 + 0,5	2 + 0,5	0	0	5			
	Fyzika	2 + 0,5	2 + 0,5	2 + 1	0	8			
	Chemie	2 + 1	2	2	0	7			
	Biologie	2	2 + 1	2 + 1	0	8			
	Geologie	Integrováno do Geografie a geologie							
Informatika a informační a komunikační technologie	Informatika a výpočetní technika	2	2	0	0	4	4	4	0
Umění a kultura	Estetická výchova - hudební /výtvarná	2	2	0	0	4	4	4	0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	8	8	0
	Výchova ke zdraví	Integrováno do Základů společnských věd, Tělesné výchovy, Chemie, Biologie, Geografie a Geologie							
Člověk a svět práce		Integrováno do Základů společenských věd							
	1. profesní předmět	0	0	2	3	5	34	5	13
	2. profesní předmět	0	0	2	3	5		5	
	3. profesní předmět	0	0	2	3	5		5	
	1. volitelný předmět	0	0	0	2	2		2	
	2. volitelný předmět	0	0	0	2	2		2	
	3. volitelný předmět	0	0	0	2	2		2	
	Celkem	33	33	33	33	132	132	132	26

Legenda:

sloupec 1	vzdělávací oblasti dané Rámcovým vzdělávacím programem,
sloupec 2	předměty, ve kterých budou tyto oblasti vyučovány
sloupce 3 – 6	počty hodin jednotlivých předmětů v ročnících
sloupec 7.	celkový počet hodin daného předmětu za čtyři roky
sloupec 8	celkový počet hodin daného předmětu daných RVP
sloupec 9	počet hodin daného předmětu nebo vzdělávací oblasti daných ŠVP
sloupec 10	rozdělení hodin z disponibilní dotace

Formátem X + 1 označena půlená hodina (třída se dělí na dvě skupiny)

Poznámky k učebnímu plánu

A) Skupiny profesních předmětů a seminářů budou ustaveny po zjištění předběžného zájmu žáků ve druhém pololetí druhého ročníku (u seminářů třetího ročníku). Volba profesních předmětů je zodpovědným rozhodnutím žáka a činí se na následující dva ročníky, vzhledem k tomu, že profesní předměty jsou logicky navazujícím dvouletým kurzem. Případný přestup povoluje v odůvodněných případech ředitel školy a je vázán na úspěšné složení rozdílové zkoušky v rozsahu učiva třetího ročníku profesního předmětu, do kterého žák přestupuje.

B) Laboratorní cvičení budou probíhat pouze v hodinách k tomu určených.

C) Součástí výuky tělesné výchovy jsou:

- lyžařský výcvikový kurz v 1. ročníku, respektive v kvintě
- vodácký kurz ve 3. ročníku, respektive v septimě

Při neúčasti musí žák po dohodě s vyučujícím zpracovat projekt z oboru tělesné výchovy formou prezentace nebo seminární práce.

D) Na začátku školního roku v 1. ročníku proběhne adaptační kurz.

E) Součástí předmětu Geografie a geologie je dvoudenní terénní cvičení zařazené ve druhém ročníku.

F) Cizí jazyk 1 je automaticky Anglický jazyk. Cizí jazyk 2 si žáci volí z nabídky školy. Obvykle: Německý jazyk, Francouzský jazyk, Ruský jazyk. Skupiny jsou otevřeny na základě skutečného zájmu žáků podle rozhodnutí ředitele školy. Škola při otevření skupiny zajišťuje výuku daného jazyka po celou dobu studia.

G) Na začátku školního roku v 1. ročníku a kvintě si žáci volí buď Estetickou výchovu – hudební nebo Estetickou výchovu – výtvarnou.

H) Očekávané výstupy Výchovy ke zdraví jsou označeny v osnovách tučnou kurzívou. Předmět je integrován v následujících předmětech s dotací:

Předmět/hodinová dotace v jednotlivých ročnících	1. ročník, kvinta	2. ročník, sexta	3. ročník, septima	4. ročník, oktáva	Celkem v předmětu
Základy společenských věd	33	9	3	1	46
Biologie	2	2	33	0	37
Chemie	2	4	4	0	10
Geografie a geologie	0	3	0	0	3
Tělesná výchova	2	1	1	1	5

Celkem	39	19	41	2	101
--------	----	----	----	---	-----

I) Předmět Člověk a svět práce je integrován do Základů společenských věd takto:

Předmět/hodinová dotace v jednotlivých ročnících	1. ročník, kvinta	2. ročník, sexta	3. ročník, septima	4. ročník, oktáva	Celkem v předmětu
Základy společenských věd	0	6	7	0	13

J) Oblast Geologie je integrována předmětem Geografie a geologie v průběhu prvního a druhého ročníku v rozsahu 15 až 20 hodin. Geologii a geomorfologii je věnována značná část povinného geografického cvičení ve druhém ročníku.

K) Přehled profesních, volitelných a nepovinných předmětů – viz Příloha 1

Profesní předměty	3. ročník, septima	4. ročník, oktáva
Umění argumentace a prezentace	2	3
Dějepis - profesní	2	3
Základy společenských věd - profesní	2	3
Geografie - profesní	2	3
Matematika - profesní	2	3
Informatika a výpočetní technika - profesní	2	3
Fyzika - profesní	2	3
Chemie - profesní	2	3
Biologie - profesní	2	3
Cizí jazyk 2 - profesní	2	3
Technické zobrazování	2	3
Volitelné předměty	3. ročník, septima	4. ročník, oktáva
Společenskovední seminář	0	2
Seminář z dějepisu	0	2
Seminář z fyziky	0	2
Seminář z biologie	0	2
Seminář z chemie	0	2
Seminář z geografie	0	2
Seminář z hudební výchovy	0	2
Seminář z výtvarné výchovy	0	2
Seminář z informatiky	0	2
Seminář z matematiky	0	2

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura zahrnuje celý obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura z RVP GV.

Předmět se vyučuje ve všech čtyřech ročnících. Předmětu je určena hodinová dotace *4 hodiny v 1. ročníku, kvintě, 3 hodiny ve 2. ročníku, sextě, 4 hodiny ve 3. ročníku, septimě a 4 hodiny ve 4. ročníku, oktávě* (dále jen 4+3+4+4) hodiny týdně.

Český jazyk a literatura se sestává ze dvou tematických okruhů: jazyk a jazyková komunikace a literární komunikace.

Výuka předmětu Český jazyk a literatura je založena především na výkladu, práci s textem, diskusí, psaných nebo mluvených žákovských příspěvcích k vybraným tématům, procvičování získaných vědomostí a dovedností písemně nebo ústně. Učitelé procvičování dílem využívají k získání podkladů pro klasifikaci, přičemž kladou důraz na pozitivní hodnocení. K fakultativním aktivitám patří účast v celostátních i regionálních soutěžích (Olympiáda z českého jazyka, literární soutěže aj.) a projektech.

Do předmětu jsou integrovány tematické okruhy *Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, Morálka všedního dne z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, tematické okruhy Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Žijeme v Evropě z průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, tematické okruhy Základní problémy sociokulturních rozdílů, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí z průřezového tématu Multikulturní výchova a průřezové téma Mediální výchova.*

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- zadáváme samostudium některých témat a žáci je samostatně zpracovávají formou referátů, výpisků ap., ke své činnosti využívají učebnice, slovníky, jazykové příručky, uměleckou literaturu.
- zadáváním domácích prací, formulací otázek a problémů vedeme žáky k tomu, aby si získané informace doplňovali a kriticky porovnávali s různými zdroji informací (výklad učitele, odborná literatura, slovníky, internet), a seznamujeme je ústní nebo názornou formou (návštěva knihovny) s vyhledáváním v knihovnických katalozích, aby se žáci orientovali ve školní a městské knihovně a aktivně využívali jejich služeb.
- vedeme žáky k tomu, aby sami hodnotili svůj pokrok, přijímali ocenění (pochvaly) i kritické připomínky ze strany druhých (učitelů i spolužáků) a z případných nedostatků vycházeli při další práci.

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům texty, se kterými pracují a interpretují je, tzn.: aplikují jazykové a slohové poznatky při řešení cvičení i ve vlastním ústním a písemném vyjadřování.
- vedeme s žáky diskuzi, v níž srozumitelně formulují vlastní názory na literární dílo, autora.
- vedeme je k upevňování poznatků, navrhování řešení jazykového či slohového cvičení, vyhledávání jazykových a stylistických nedostatků textů, k práci se slovníky a jazykovými příručkami, k hledání variant řešení a posuzování jejich vhodnosti.
- na vybraných úkolech rozvíjíme tvůrčí schopnosti a fantazii a nacházení vhodných způsobů vyjádření.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k četbě beletrie, sledování divadelních, filmových nebo výtvarných vyjádření (ilustrace, fotografie), k formulování svých stanovisek; vyhledávání a čtení odborných textů a jejich analyzování jako zdroje informací, posuzování publicistických textů – hledání kladů a záporů daného textu, posuzování a uvádění vlastních argumentů a případného vyvracení jiných tvrzení, která mají nepravdivý nebo manipulativní charakter.
- při interpretaci literárního díla vedeme k diskusi o aktuálním společenském problému, při stylistickém cvičení a podobných činnostech k věcné diskuzi, naslouchání druhým a respektování jiných názorů, k formulování a obhajování vlastních názorů, argumentaci, kladení otázek směřujících k podstatě věci, reagování na dotazy druhých.
- podporujeme žáky při prezentaci výsledků jejich práce, přednášení referátů, formulování obvyklých útvarů v běžných situacích (prosba, omluva, telefonický rozhovor, dopis) a při úředním styku (žádost, životopis) za využití poznatků o jazyce a slohu.
- klademe důraz na to, že u písemné komunikace je důležitá i formální stránka: u písemných prací vyžadujeme adekvátní grafickou úpravu.
- vedeme žáky k tomu, aby se v mluvených i psaných projevech vyjadřovali věcně, srozumitelně a způsobem, který odpovídá komunikační situaci, k respektování adresáta svého projevu v obsahu i ve formě.

Kompetence občanské

- uvádíme žáky do různých jazykových situací, v nichž musí obstát – formulovat jasně své myšlenky, soudy a požadavky, a tak prokazovat pozitivní vztah k mateřskému jazyku a k jeho kultivovanému užívání.
- četbou literatury, návštěvou divadelních a filmových představení podporujeme vytváření jejich vlastního pohledu na svět, hodnocení chování a charakteru postav, sociálních skupin, chápání společenské situace, obohacování jejich duchovního života.
- pomáháme zprostředkovávat tvorbu autorů různých národů a kultur; vedeme je k uspořádávání vlastního pohledu na multikulturní svět.
- při slohovém výcviku zadáváme témata, jež inspirují žáky k vyjádření se na základě vlastních zkušeností k problémům mezilidských vztahů, problémům politickým, kulturním, ekologickým aj.

Kompetence sociální a personální

- stavíme žáky do různých komunikačních situací, v nichž jsou nuceni reflektovat svůj ústní projev a s ohledem na posudek druhých si vytvářet vlastní názor ohledně jeho kvality obsahové i formální.
- střídáme pracovní činnosti i obsahovou náplň hodin (střídání hodin stylistických, jazykových a literárních).
- v rámci skupinových cvičení aktivně zapojujeme žáky za účelem splnění zadaných úkolů, a tím i stanovených cílů, k uvědomění si jejich aktivního podílu na práci ve skupině
- vedeme je ke vzájemné toleranci.
- rozbořem situací a zpráv obsažených v médiích klademe důraz na uvědomění si základní principů mediálních tlaků a fungování reklamy.

Kompetence k podnikavosti

- ve školní, domácí i mimoškolní práci vedeme žáky k soustavnosti, dokončování započatých úkolů a projektů, k jejich kritickému vyhodnocování.
- převažujícím kladným hodnocením je motivujeme k další činnosti.
- v rámci aktivit směřujících k dalšímu studiu, případně v rámci snahy po získání odpovídající pracovní příležitosti klademe důraz na formulování vlastního životopisu, k napsání úředního dopisu.

Kompetence digitální

- podporujeme žáky v získávání, posuzování, sdílení dat, informací a digitálních obsahů v různých formátech; k volbě efektivních postupů, strategií a způsobů, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vedeme žáky k vytváření a vylepšování digitálních obsahů v různých formátech; k vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků.

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Český jazyk a literatura – první ročník Jazyk a jazyková komunikace		
při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	- základní vývojové tendence českého jazyka - národní jazyk a jeho útvary - čeština a slovanské jazyky - jazyková kultura	ZSV I.I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti I.III sociální komunikace III.I základní problémy sociokulturních rozdílů
odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací	- obecné poučení o jazyku a řeči - jazyk a řeč, jazyková komunikace - myšlení a jazyk	III.I základní problémy sociokulturních rozdílů
v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti pro účinné dorozumívání vhodně využívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky	- zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti - zvukové prostředky souvislé řeči	samostatné výstupy žáků

hlasu a tempa řeči, umístění přízvuků a pauz, správné frázování) v mluveném projevu vhodně využívá nonverbálních prostředků řeči		
v písemném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovanému záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi, vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slootovorných a syntaktických principů českého jazyka v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu	• grafická stránka jazyka • písmo, jeho vznik a druhy • základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich	pravopisná a korekturní cvičení, diktáty, práce s textem, jazykové rozборы
v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny	• stylistika • funkční styly a jejich realizace v textech • slohová charakteristika výrazových prostředků • text a styl, slohotvorní činitele objektivní a subjektivní	ZSV práce s textem <i>III.III vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</i> <i>V.I média a mediální produkce</i> <i>V.II mediální produkty a jejich významy</i>
při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit posoudí a interpretuje účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou	• styl prostě sdělovací • text (komunikát) a komunikační situace – prostředí, účastníci komunikace, jejich role	praktický nácvik komunikačních situací <i>I.I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> <i>I.III sociální komunikace</i> <i>V.V role médií v moderních dějinách</i>
při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit posoudí a interpretuje účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou, pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty	• styl řečnický • funkce komunikátu – sebevyjádření, apel, přesvědčování, argumentace, kontakt, kontakt aj. jako dominantní funkce komunikátu • rétorika – druhy řečnických projevů, příprava a realizace řečnického vystoupení	<i>I.III sociální komunikace</i>

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Český jazyk a literatura – první ročník Literární komunikace		
rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fiktivním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci liter. textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře liter. textu, liter. žánrech a literárněvěd. termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozliší texty spadající do oblastí tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování liter. děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a liter. myšlení vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl	• úvod do studia literatury • počátky světového písemnictví • základy literární vědy – literární teorie, literární historie, literární kritika, poetika • interdisciplinárnost literární vědy • literatura a její funkce • metody interpretace textu – interpretační postupy a konvence • interpretace a přeinterpretování • funkce periodizace literatury	VV <i>I.I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> <i>II.II globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i>
rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře	• antická literatura • jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla – tropy, figury	filmová ukázka antického dramatu <i>II.IV žijeme v Evropě</i>

	- rytmus, rým a zvukové prostředky poezie - středověká literatura - monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč - renesanční literatura - typy kompozice - motiv a téma - vývoj kontextu české a světové literatury - tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností - renesanční humanismus a baroko v české literatuře - baroko - umění klasicismu, osvícenství a preromantismu - způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky)	práce s textem a obrazovými materiály VV rozběr textu, filmová ukázka <i>II.II globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i> VV HV literární a filmové ukázky VV práce s textem
Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Český jazyk a literatura – druhý ročník Jazyk a jazyková komunikace		
ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka	- slovní zásoba, sémantika a tvoření slov - jednotky slovní zásoby (včetně frazeologických) - významové vztahy mezi slovy - rozšiřování slovní zásoby - způsoby tvoření slov	<i>I.I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> <i>III.I základní problémy sociokulturních rozdílů</i> <i>III.III vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</i>
v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu	- nauka o tvoření slov - slovtvorný rozbor - morfemický rozbor	práce s jazykovým materiálem
v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovtvorných a syntaktických principů českého jazyka	- tvarosloví (morfologie) - slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary	<i>I.V spolupráce a soutěž</i>

při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit posoudí a interpretuje účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty	• styl publicistický • publicistika psaná a mluvená • zpravodajství, umělecká publicistika, reklama • umění přesvědčování a argumentace	práce s denním tiskem a periodiky, analýza stylu hromadných sdělovacích prostředků <i>I.III sociální komunikace</i> <i>III.III vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí</i> <i>V.I média a mediální produkce</i> <i>V.II mediální produkty a jejich významy</i> <i>V.III uživatelé</i> <i>V.IV účinky mediální produkce a vliv médií</i>
--	--	---

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Český jazyk a literatura – druhý ročník Literární komunikace		
rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fiktivním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci liter. textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře liter. textu, liter. žánrech a literárněvěd. termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a	• romantismus, májovci, ruchovci, lumírovci, symbolisté, impresionisté, Česká moderna • vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury • literární směry a hnutí	VV, HV práce s textem a ukázkami výtvarného umění <i>I.I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> <i>II.IV žijeme v Evropě</i>

literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování liter. děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a liter. myšlení vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl		
rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře	• romantismus, realismus, kritický realismus, naturalismus, realismus v Národním divadle • text a intertextovost – kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace • hraniční rysy textu • vývoj kontextu české a světové literatury • tematický a výrazový přínos velkých autorských osobností	práce s textem, obrazovými ukázkami, filmové ukázky VV, HV, ZSV <i>I.I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> <i>II.II globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i> <i>II.IV žijeme v Evropě</i>
	• film, televize a divadlo • žánry založené na mezitextovém navazování	<i>V.I média a mediální produkce uživatelé</i> <i>V.IV účinky mediální produkce a vliv médií</i> <i>I.V spolupráce a soutěž</i>

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
3. ročník, septima		
<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>		
v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu	• mluvnická kategorie jmen (kromě substantiv), neohebné slovní druhy, • jejich komunikativní funkce • stylové využití jejich forem	<i>III. III vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi</i> <i>různého kulturního</i> <i>mluvnická a jazyková cvičení</i>
	• skladba	

využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího	- výpověď a její formy - funkce, obsahová a formální stránka výpovědi a věty	<i>I. I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i>
v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	- skladba - aktuální členění výpovědi - věta, její struktura, větné vztahy - větné členy - tvoření věty, větné schéma - souvětí - výstavba textu a jeho členění - spisovné a nespisovné odchylky od větné stavby	<i>I. I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti práce s textem</i>
při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit posoudí a interpretuje účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty	- styl odborný - odborná úvaha a výklad	<i>V.I mediální produkty a jejich významy tvorba vlastního textu</i>
Literární komunikace		
rozdělí umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fiktivním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického	nové umělecké směry začátku 20. století, mladší generační vrstva v české literatuře	VV, ZSV <i>I. IV morálka všedního dne</i> <i>II. II globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i> <i>II. IV žijeme v Evropě práce s textem a obrazovými ukázkami</i>

jazyka a objasní jejich funkci v textu rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci liter. textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře liter. textu, liter. žánrech a literárněvěd. termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozezná texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování liter. děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a liter. myšlení vysvětlí specifickou vývoj české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl		
--	--	--

rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře	• kritika • F. X. Šalda • meziválečná literatura světová • meziválečná literatura česká – próza • meziválečná literatura česká – poezie • meziválečné světové a české divadlo • film, divadlo a televize	praktické ukázky ZSV, D <i>I. I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> <i>I. IV morálka všedního dne</i> <i>II. II globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i> <i>II. IV žijeme v Evropě</i> práce s textem, analýza a rozbor filmové ukázky <i>I. I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> <i>I. IV morálka všedního dne</i> <i>II. II globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i> <i>II. IV žijeme v Evropě</i> literární ukázky <i>I. I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> <i>I. IV morálka všedního dne</i> <i>II. IV žijeme v Evropě</i> <i>V. I média a mediální produkce</i> <i>V. IV účinky mediální produkce a vliv médií</i>
--	--	--

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
4. ročník, oktáva		
<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>		
při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit	• styl umělecké literatury	<i>I. I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i> <i>I. IV morálka všedního dne</i> práce s textem

posoudí a interpretuje účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty		
při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit posoudí a interpretuje účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty	• styl administrativní	tvorba životopisu a úředního dopisu
při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozezná manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit posoudí a interpretuje účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty	• styl řečnický	
v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	• syntax věty a souvětí	práce s textem
	• syntéza poznatků k maturitní zkoušce	
<i>Literární komunikace</i>		
	• drama, divadlo, film a televize	

rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fiktivním a reálným světem a popíše, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních případech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu při interpretaci liter. textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře liter. textu, liter. žánrech a literárněvěd. termínech identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování liter. děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a liter. myšlení vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl		<i>II. II globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i> zhlednutí uměleckého díla, tvorba textu
rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vyprávěč,	• světová literatura po roce 1945 – poezie, próza, drama	<i>V.I média a mediální produkce</i>

postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře	• česká literatura po roce 1945 – poezie, próza, drama	
	• syntéza poznatků z předchozích ročníků	

5.1.2 Cizí jazyky

5.1.2.1 Cizí jazyk 1

Cizí jazyk 1 navazuje ve studijním oboru 79 – 41 - K/81 Gymnázium v kvintě na předmět Cizí jazyk, který žák absoluuje během základního vzdělávání v primě až kvartě.

Ve studijním oboru 79 – 41 - K/41 Gymnázium navazuje zpravidla na předmět Cizí jazyk, který žák absoluuje během základního vzdělávání na základní škole, jestliže to dovolí organizační, personální a ekonomické možnosti školy.

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Anglický jazyk se řadí do vzdělávacího oboru „Cizí jazyky“ a naplňuje vzdělávací oblast „Jazyk a jazyková komunikace“.

Cílem předmětu je neustále prohlubovat znalosti a jazykové dovednosti a zároveň získat fundament a žádoucí návyky sloužící k dalšímu rozvoji i po ukončení studia.

Předmět Anglický jazyk odpovídá charakteristice Cizího jazyka v RVP G.

Obsahem předmětu je výuka anglického jazyka na úrovních, jejichž označení vychází z konvence Společného evropského referenčního rámce pro jazyky: vstupní úroveň je A2 a cílová úroveň B2.

Předmět se vyučuje ve všech čtyřech ročnících. Předmětu je určena hodinová dotace 4+3+3+4 hodiny týdně.

Na vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk navazuje ve 4. ročníku, resp. oktávě obsah předmětu Konverzace v anglickém jazyce.

Vyučovací hodiny v předmětu Anglický jazyk jsou organizovány do 45 minutových bloků.

Předmět je vyučován v dělených skupinách a obvykle se vyučuje v jazykových laboratořích.

Mezi samozřejmé aspekty výuky patří porozumění různým kulturním kontextům a hodnotám, aby studenti byli schopni komunikovat s lidmi z různých kultur s respektem a porozuměním.

Výuka se zaměřuje na témata relevantní pro každodenní život, studenti jsou motivováni k aktivnímu používání angličtiny v reálných situacích.

Výchovné a vzdělávací strategie

K rozvíjení klíčových kompetencí používáme následujících strategií:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s různými metodami a technikami při osvojování jazykových dovedností
- poskytujeme žákům prostor pro vlastní postup práce
- pracujeme s rozmanitými autentickými zdroji
- pracujeme s moderními referenčními pomůckami včetně online slovníků a dalších nástrojů
- hodnocením výsledků dosažených žáky napomáháme k rozvoji sebehodnocení žáků, zároveň umožňuje žákům poučit se z chyb

Kompetence k řešení problémů

- otevíráme nová témata za pomoci různých metod a prostředků
- prací s jazykovým materiálem různé obtížnosti vedeme žáky k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu textu
- simulujeme modelové situace z praktického života, hledáme společně řešení
- učíme se rozdělit si práci při práci ve skupinách
- při samostatné práci klademe důraz na rozložení práce do dílčích kroků
- preferujeme konkrétního kontextu před užíváním jazyka mimo jakoukoliv souvislost
- nabádáme žáky k ověřování správnosti získaných jazykových dovedností za pomoci autentického cizojazyčného materiálu

Kompetence komunikativní

- necháváme prostor k nalezení správné formulace, k diskuzi mezi žáky i k diskuzi mezi žákem a učitelem
- podporujeme rozmanité možnosti využití dostupných médií v anglickém jazyce, čímž rozvíjíme receptivní dovednosti
- prací s rozmanitými druhy textů napomáháme žákovi orientovat se a rozumět různým druhům sdělení, stejně tak se kultivovaně, jasně a přiměřeně vyjádřit k různým textům a v rozmanitých situacích
- podněcujeme žáky k vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako k umění naslouchat názorům druhých a k toleranci odlišných názorů
- v rámci jazykové výuky vedeme žáky k přesnému používání odborné jazykové terminologie
- při práci s jazykovým materiálem vedeme žáky k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností
- ke komunikaci s rodilými mluvčími, či anglicky mluvícími cizinci poskytujeme rozmanité příležitosti v rámci zahraničních zájezdů, výměnných studentských pobytů, návštěv ze zahraničí, partnerství se zahraničními školami, či účasti na mezinárodních událostech

Kompetence sociální a personální

- vhodným časovým i obsahovým rozložením učiva napomáháme stanovovat reálné cíle
- usměrňujeme a řídíme práci žáků tak, aby jimi zvolené postupy a metody odpovídaly jejich možnostem
- podporujeme sebevědomé vyjadřování žáků, které se opírá o jasné argumenty a ověřená fakta
- vybízíme k diskusi, ke konstruktivní kritice, stejně tak jako úctě, toleranci a empatii
- skupinovou formou práce rozvíjíme schopnost spolupracovat, respektovat potřeby druhých a chápat nutnost efektivní spolupráce pro úspěšný výsledek celého týmu
- nahlížíme na jazykový materiál z různých úhlů pohledu tak, aby byl žák schopen odhalit širší souvislosti a účel textu či sdělení
- při práci s autentickými zdroji podporujeme mediální gramotnost

Kompetence občanské

- spolupracujeme a pomáháme si

- vybízíme žáky k otevřenosti a upřímnosti, podněcujeme konzultování a nápravu svých chyb a toleranci k chybám ostatních
- hodnotíme nejen samotný výsledek, ale také způsob jeho získání
- zařazujeme tematiku lidských práv, tolerance, respektu k odlišnostem či udržitelnosti životního prostředí
- srovnáváme různé aspekty cizích zemí s realitou v naší zemi
- vybízíme ke sledování aktuálního dění ve světě

Kompetence k podnikavosti

- motivujeme žáky k učení se anglickému jazyku jako nezbytnému předpokladu pro další studium, včetně celoživotního studia, a požadavků v budoucím zaměstnání
- nabízíme možnost absolvovat mezinárodní jazykové zkoušky
- podporujeme kreativitu a aktivitu žáků, oceňujeme každou snahu nad rámec zadané práce

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k využívání potřebných digitálních zařízení, aplikací a služeb podle své vlastní potřeby
- získáváme, posuzujeme a spravujeme data, informace a digitální obsah v anglickém jazyce v různých formátech; k tomu volíme efektivní postupy odpovídající konkrétním požadavkům
- podporujeme žáky ve smysluplné a zodpovědné spolupráci v digitálním prostředí
- vedeme žáky k tvorbě digitálního obsahu a vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků v anglickém jazyce v různých formátech; podporujeme žáky k výběru nejvhodnějších technologií pro konkrétní komunikační situace
- při práci v digitálním prostředí vedeme žáky k citování zdrojů, nakládání s informacemi s respektem k ostatním, dodržování právních a etických norem a ke kontrole své digitální stopy

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Anglický jazyk – 1. ročník/kvinta		
porozumí slyšenému projevu rodilého mluvčího natolik, aby vyhověl/a konkrétním pokynům nebo zaregistroval potřebné informace za předpokladu, že jde o jasně formulovanou pomalou řeč. rozumí frázím a výrazům, které se vztahují k nejnaléhavějším potřebám, pokud jsou vysloveny pomalu a zřetelně porozumí krátkým, jednoduchým textům, které se týkají běžných konkrétních záležitostí a obsahují častou každodenní slovní zásobu nebo jazyk, podle potřeby se ve čtení vrací zpět	<i>tematické okruhy</i> • informace o lidech, místech a čase • studium • vlastnictví • schopnosti, zájmy, koníčky • příroda, počasí • denní režim, každodenní potřeby • práce • cestování, služby • informace o množství, počtu, cenách <i>fonetika</i> • zvuková výstavba slova • základy zvukové struktury věty <i>lexikologie</i>	práce s audiovizuálními prostředky četba autentických materiálů tvorba komiksu skupinová prezentace tvorba videa

podá jednoduchý popis lidí, informace o sobě i jiných, popis každodenních zvyklostí, toho, co má a nemá rád, vypráví jednoduchý příběh, atd., a to v podobě krátkého sledu jednoduchých frází a vět zapojí se do interakce v situacích, které mají jasnou strukturu a do krátkých rozhovorů za předpokladu, že mu/jí druhá strana pomůže v případě nutnosti, a že se týká jeho/jejích základních potřeb, nebo jde-li o věci, jež mu/jí jsou známé napiše texty s jednoduchou organizací s využitím základních prostředků textové návaznosti; uplatňuje pravidla logické návaznosti a celkové sdělení je srozumitelné	• slovní zásoba spojená s jednotlivými tematickými okruhy • ustálené kolokace <i>gramatika</i> • základní pravidla používání členu • přídavná jména a míra vlastnosti • vyjadřování přítomnosti, minulosti a budoucnosti • otázka, zápor <i>formy textu</i> • osobní zprávy a vzkazy • krátký popis • formulář • dotazník • vyprávění	
---	---	--

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Anglický jazyk – 2. ročník/sexta		
porozumí hlavním bodům a myšlenkám jednoduchého autentického ústního projevu; rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí porozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o tématech, se kterými se běžně setkává; včetně krátkých vyprávění porozumí krátkým, jednoduchým textům, které se týkají běžných konkrétních záležitostí a obsahují každodenní slovní zásobu nebo jazyk, včetně internacionalismů, jež existují v jeho/jejím mateřském jazyce podá popis nebo charakteristiku lidí, životních nebo pracovních podmínek, zvyklostí, vyjádří své názory, postoje a pocity, vypráví jednoduchý příběh, představí a hovoří o tématu, které si předem připravil, s využitím podporných prostředků poměrně snadno se zapojí do interakce v situacích, které mají jasnou strukturu, a za předpokladu, že mu/jí druhá strana pomůže v případě nutnosti; zvládne jednoduché, rutinní výměny bez nadměrného úsilí, klade otázky a odpovídá na ně, vyměňuje si názory a	<i>tematické okruhy</i> • základní společenské situace • společenské vztahy • informace o lidech a jejich životě • návrhy, plánování • souhlas, nesouhlas, preference • schopnosti, zájmy, koníčky, • práce a studium • bydlení • kultura • cestování a služby • kulturní a společenské aspekty anglicky mluvících zemí <i>fonetika</i> • zvuková výstavba slova • zvuková výstavba věty <i>lexikologie</i> • slovní zásoba spojená s jednotlivými tematickými okruhy • jednoduché idiomy <i>gramatika</i> • zásady používání členů • přídavná jména a míra vlastnosti • vyjadřování přítomnosti, minulosti a budoucnosti • vyjádření možnosti a nutnosti • spekulování a předvídaní	tvorba audiovizuálních materiálů práce s audiovizuálními prostředky četba autentických materiálů prezentace <i>PT III</i> <i>základní problémy sociokulturních rozdílů</i>

informace týkající se běžných témat v předvídatelných každodenních situacích; vede krátkou společenskou konverzaci, ale zřídka je schopen porozumět natolik, aby konverzaci sám/a udržel/a v chodu napiše různé druhy textů, které jsou jednoduše členěné, souvislé, s lineárním sledem myšlenek a týkají se okruhu známých témat; rozlišuje formální a neformální styl	- otázka a zápor - typy otázek - slovesné vazby - pořádek slov - časové a podmínkové věty <i>formy textu</i> - neformální dopis - popis a charakteristika - vyprávění - přání - strukturovaný životopis	
---	--	--

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Anglický jazyk – 3. ročník/septima		
v mluvené řeči porozumí nekomplikovaným faktografickým informacím týkajícím se věci každodenního života, rozpozná jak obecná sdělení, tak specifické podrobnosti za předpokladu, že jde o zřetelnou výslovnost, všeobecně známý přízvuk a předem očekávané téma porozumí a volně interpretuje nekomplikované faktografické texty vztahující se k tématům žákova oboru a zájmu jednoduše formuluje popis mnohých témat z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek komunikuje o rutinních záležitostech, které se vztahují k jeho/jejím zájmům a profesní sféře; získá a předá, ověří a potvrdí si informace; využívá široký rejstřík jednoduchého jazyka, aby si poradil/a s většinou situací, které mohou nastat při cestování; zapojí se do hovoru s rodilými mluvčími o tématech, která mu/jí jsou známá; vyjadřuje osobní názory a vyměňuje informace týkající se známých témat, osobních zájmů nebo každodenního života sestaví souvislý text na různá témata a vyjádří své stanovisko; podrobně popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související; logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů	<i>tematické okruhy</i> - rozmanité společenské situace - společenské jevy a události - veřejný život - technika - přírodní jevy a děje - kulturní události - média - kulturní, politické a společenské aspekty ČR a anglicky mluvících zemí <i>lexikologie</i> - idiomy a idiomatická spojení - frázová slovesa <i>gramatika</i> - zásady používání členů - činný a trpný rod - vztažné a podmínkové věty - modály - vyjadřování přání - další možnosti vyjadřování minulosti a budoucnosti - další možnosti porovnávání adjektiv - kvantifikátory - nepřímá řeč <i>formy textu</i> - zpráva - článek - formální dopis - životopis - recenze - esej	práce s audiovizuálními prostředky četba autentických materiálů rozběr textů diskuse tvorba audiovizuálních materiálů prezentace <i>PT III</i> <i>psychosociální aspekty</i> <i>interkulturality</i>

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Anglický jazyk – 4. ročník/oktáva		
porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu; identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska mluvčích; postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře čte s porozuměním faktografické texty vztahující se k tématům jeho/jejího zájmu; porozumí a interpretuje hlavní body a myšlenky autentického textu složitějšího obsahu; identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace; vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi přednese zpravidla souvislý projev na zadané téma; poměrně plynule, souvisle a jednoduše formuluje popis mnohých témat z oblasti svého zájmu, přičemž je prezentuje jako lineární sled myšlenek; osloví publikum a jasně a zřetelně sdělí potřebné informace; adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a komunikuje plynule a foneticky správně i na méně běžná témata; předává obsahově složitější informace; používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů, přičemž vyjadřuje vztahy mezi myšlenkami v logicky uspořádaném souvislém textu; systematicky rozvíjí argumentaci, zdůrazňuje důležité myšlenky a dodává potřebné detaily; dodržuje ustálené konvence daného žánru	<i>tematické okruhy</i> • cyklické prohlubování obecných tematických okruhů • životní prostředí • mediální gramotnost • lokální témata • užší výběr odborných témat na základě vlastního zájmu <i>lexikologie</i> • idiomy a idiomatická spojení • frázová slovesa • frazeologická spojení v méně běžných oblastech žákova zájmu <i>gramatika</i> • zásady používání členů • činný a trpný rod • stavová a dynamická slovesa • další možnosti vyjadřování minulosti a budoucnosti • be used to, get used to • slovesné tvary vhodné pro vyprávění • vyjadřování úrovně jistoty • minulé tvary modálů <i>formy textu</i> • formální dopis • detailní popis a charakteristika • životopis • recenze • esej	práce s audiovizuálními prostředky četba autentických materiálů rozběr textů diskuse tvorba audiovizuálních materiálů prezentace <i>PT II</i> <i>vzdělávání v Evropě a ve světě</i> <i>PT V</i> <i>účinky mediální produkce a vliv médií</i> <i>PT V</i> <i>mediální produkty a jejich významy</i>

5.1.2.2 Cizí jazyk 2

Cizí jazyk 2 navazuje ve studijním oboru 79 – 41 - K/81 Gymnázium v kvintě na předmět Další cizí jazyk, který žák absoluuje během základního vzdělávání v tercii až kvartě.

Ve studijním oboru 79 – 41 - K/41 Gymnázium volí s ohledem na organizační, personální a ekonomické možnosti školy z nabídky jazyků, která je pro školní rok rok daná.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

V dnešní globalizované společnosti je schopnost komunikovat v různých jazycích stále důležitější, proto je výuka druhého cizího jazyka na gymnáziu významnou součástí vzdělávacího procesu. Jako tzv. Druhý cizí jazyk se na našem gymnáziu vyučují jazyky francouzský, německý a ruský. Tyto předměty spadají do vzdělávacího oboru Další cizí jazyk dle RVP G a mají hodinovou dotaci 3 hodiny (à 45 min.) týdně v každém ze čtyř ročníků SŠ. Další rozvíjení v předmětu je možné prostřednictvím navazujících volitelných předmětů v předposledním a posledním ročníku SŠ. Těmito předměty jsou Francouzský / Německý / Ruský jazyk – profesní (třetí a čtvrtý ročník SŠ), resp. Francouzská / Německá / Ruská konverzace v rámci volitelných seminářů v ročníku čtvrtém.

Hlavním předmětem je nácvik komunikačních dovedností v daném jazyce. To znamená dovedností receptivních – poslech a četba s porozuměním, dále dovedností produktivních – schopnost vyjádřit se písemně i ústně či prezentovat výsledky své práce, dovedností interaktivních – schopnost reakce v určité komunikační situaci s daným komunikačním záměrem a v neposlední řadě také mediačních dovedností, tj. schopnost porozumět kontextu a zprostředkovat informaci dále.

Cílem výuky je dosažení minimální úrovně B1 dle Společného evropského referenčního rámce, což odpovídá nezávislému a samostatnému uživateli jazyka.

Studium druhého cizího jazyka poskytuje studentům nejen široké spektrum jazykových dovedností, ale také otevírá cestu k novým kulturám, pomáhá navazovat nové vztahy a přátelství, rozšiřuje obzory, přináší nové možnosti a příležitosti zejména v oblasti studia, pracovních příležitostí a osobního rozvoje.

Výchovné a vzdělávací strategie

Přístup k výuce druhého cizího jazyka je klíčový pro celkový úspěch. Používané moderní vyučovací metody zdůrazňují interaktivní a komunikativní přístup, který umožňuje studentům aktivně se zapojovat do výuky a okamžitě používat osvojované dovednosti v reálných / uměle navozených situacích. Během výuky jsou využívány různé didaktické materiály, jako jsou autentické dokumenty, multimediální prezentace, interaktivní cvičení a využití online zdrojů.

K rozvíjení klíčových kompetencí používáme následujících strategií:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s různými metodami a technikami pro osvojování jazykových dovedností a vedeme je k jejich používání ve výuce i při samostudiu, poskytujeme žákům prostor pro vlastní postupy práce;
- zadáváme úkoly, ve kterých žáci vyhledávají a zpracovávají informace z rozmanitých zdrojů, abychom podpořili rozvoj kritického myšlení;

- do výuky zahrnujeme úlohy, k jejichž řešení je nezbytná práce se slovníky a dalšími informačními zdroji (knihy, články, encyklopedie, internetové stránky, odborné časopisy aj.);
- na základě dosažených výsledků pomáháme žákům k rozvoji sebehodnocení.

Kompetence k řešení problémů

- při práci s jazykovým materiálem různé obtížnosti rozvíjíme schopnost porozumění, hledání souvislostí a interpretaci obsahu textu;
- používáme didaktické pomůcky k upevnění učiva, identifikaci výukových problémů, jejich analýze a následnému postupu, který vede k jejich vyřešení;
- simulujeme modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě, k jejich řešení žáci využívají různé formy výuky (samostatná, párová, skupinová práce);
- při práci v párech nebo skupinkách rozděluje práci rovnoměrně a vhodně, při samostatné práci klademe důraz na rozložení práce do dílčích kroků vedoucích k vyřešení výukového problému;
- používáme konkrétní kontext, který je díky souvislostem komplexní a představuje více možností práce;
- podněcujeme žáky k ověřování správnosti získaných jazykových dovedností za pomoci autentického cizojazyčného materiálu.

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům dostatečný prostor k vyjádření a k diskusi mezi sebou i s učitelem;
- výuku vedeme v cizím jazyce a očekáváme od žáků snahu komunikovat v daném jazyce;
- prací s rozmanitými druhy textů napomáháme žákovi orientovat se v nich a rozumět různým druhům sdělení, díky tomu jsou žáci schopni se kultivovaně a jasně vyjádřit;
- podněcujeme žáky k vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako k umění naslouchat názorům druhých a k toleranci odlišných názorů;
- vedeme žáky k přesnému používání odborné jazykové terminologie;
- při práci s jazykovým materiálem vedeme žáky k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

- usměrňujeme práci žáků tak, aby jimi zvolené postupy a metody odpovídaly jejich možnostem;
- podporujeme takové vyjadřování žáků, které se opírá o jasné argumenty a ověřená fakta;
- vybízíme k diskusi na zadané téma, ke konstruktivní kritice a aktivnímu naslouchání, stejně tak jako k úctě, toleranci a empatii;
- zařazujeme párovou a skupinovou formu práce, kterou žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat, respektovat potřeby druhých, chápat nutnost efektivní spolupráce pro úspěšný výsledek celého týmu;
- pomáháme nahlížet na jazykový materiál z různých úhlů pohledu tak, aby byl žák schopen odhalit širší souvislosti a účel sdělení.

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke spolupráci a k vzájemné pomoci, k otevřenosti a upřímnosti, podněcujeme žáky, aby se nebáli konzultovat nápravu svých chyb a aby naopak byli tolerantní k chybám ostatních;

- při plnění úkolů hodnotíme nejen samotný výsledek, ale také způsob jeho získání;
- při práci s autentickým jazykovým materiálem dbáme na zařazování tematiky lidských práv, tolerance, udržitelnosti životního prostředí, či materiálů, které napomáhají k poznání odlišných hodnotových a názorových proudů;
- zařazujeme aktivity, ve kterých se žáci vyjadřují ke společenským a kulturním otázkám, či problémům spojeným s udržitelností životního prostředí;
- seznamujeme žáky se základními aspekty zemí, jejichž jazyk se učí, srovnáváme je s realitou v ČR a zároveň vybízíme ke sledování aktuálního dění ve světě vůbec.

Kompetence k podnikavosti

- motivujeme žáky k učení se cizímu jazyku jako prostředku využitelnému nejen při dalším studiu, ale i v pracovním procesu;
- zadáváním doplňujících úloh vytváříme u žáků žádoucí studijní a pracovní návyky;
- podporujeme kreativitu, aktivitu žáků a obzvláště oceňujeme každou snahu nad rámec zadané práce.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými a kancelářskými aplikacemi;
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a zpracování informací, a také ke snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného zdroje;
- vedeme žáky k digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací, a s tím spojené vytváření digitálního obsahu (video, prezentace aj.);
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů;
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky a k formulování písemného vyjádření různými formami.

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Další cizí jazyk		
Receptivní řečové dovednosti: Žák rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma, identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace, rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu, užívá různé techniky čtení podle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů Produktivní řečové dovednosti	• Jazykové prostředky a funkce (vztahující se k oblastem osobním, vzdělávacím a společenským a týkající se zájmů a konkrétních komunikačních situací, se kterými se žák může běžně setkat) • fonetika – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti • pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti • gramatika – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a	ČJ, AJ, NJ, RJ, FJ HV, D, Ge, ČJ, ZSV <i>PT I.II, III.III</i> <i>PT III.I, III.II, IV.IV</i> <i>PT III.II, IV.I, I.I</i> <i>PTIV.III, IV.II</i>

Žák srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně, logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace, využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma Interaktivní řečové dovednosti Žák vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života, reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obrátů, s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	budoucnosti, trpný rod přítomný, slova složená a sousloví, rozvitě věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda • lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky • Komunikativní funkce jazyka a typy textů • postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba • emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach • morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání • kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát • delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis • čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké • samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu • interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor • informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon • Tematické okruhy a komunikační situace (Výchozí texty jsou obsahově i jazykově uspořádané, nekomplikované, mají logickou strukturu, jsou informačního a popisného charakteru, vztahují se ke konkrétním a běžným tématům a vycházejí z autentických situací, se kterými se žák může setkat v každodenním životě i při cestování do zemí dané jazykové oblasti.) • oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava,	
--	---	--

	jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelničky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky • oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty • oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, videotexty, texty na obrazovce digitálního zařízení, slovníky, příručky • oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti; život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina; jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy • oblast osobnostní – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí • oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média • Reálie zemí studovaného jazyka • geografické zařazení a stručný popis • významné události z historie, významné osobnosti • životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou • kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy • ukázky významných literárních děl	
--	--	--

5. 2 Matematika a její aplikace

5.1.3 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace vymezeného v RVP G. Na předmět Matematika navazuje volitelný předmět Matematika - profesní, který si mohou žáci volit ve 3. ročníku, septimě a ve 4. ročníku, oktávě. Ve 4. ročníku, oktávě si mohou žáci navíc zvolit volitelný předmět Seminář z matematiky.

Předmět Matematika rozvíjí a prohlubuje pochopení kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, utváří kvantitativní gramotnost žáků a schopnost geometrického vhledu.

V předmětu Matematika klademe důraz na ovládnutí matematického aparátu, vytváření hypotéz, rozvoj abstraktního a analytického myšlení a rozvoj logického usuzování. Těžiště výuky spočívá v osvojení schopnosti formulace problému a strategie jeho řešení, v aktivním ovládnutí matematických nástrojů a dovedností a v pěstování schopnosti aplikace. Matematika přispívá k tomu, aby žáci byli schopni hodnotit správnost postupu při odvozování tvrzení a odhalovat klamné závěry. Pozornost věnujeme také zapojování žáků do různých matematických soutěží a korespondenčních seminářů.

Předmět se vyučuje ve všech čtyřech ročnících. Předmětu je určena hodinová dotace 3+4+3+3 hodiny týdně. Jedna hodina v každém ročníku je vyhrazena pro výuku ve dvou skupinách – vždy pro polovinu třídy.

Výuka předmětu Matematika probíhá převážně v kmenových učebnách.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- uspořádá učivo v čase, respektuje návaznosti a vztahy uvnitř učiva, dbá na rovnoměrné zatížení žáků v průběhu školního roku
- motivuje žáky vhodnými otázkami a problémovými úlohami
- rozvíjí logické myšlení a úsudek žáků, pomáhá s vytvářením hypotéz na základě zkušenosti nebo pokusu
- vytváří ve třídě atmosféru podporující soustředěnou práci
- klade důraz na zdůvodňování matematických postupů a na obhajobě vlastního postupu
- předává žákům informaci o důležitosti pochopení matematiky jako nezaměnitelného způsobu uchopování světa
- systematicky oceňuje dobrou práci žáků – přesnost, vytrvalost, duševní činnost, konceptní schopnost; netoleruje ledabylost
- vede postupně žáky k samostatné práci s matematickými informacemi
- poskytuje podporu nadaným žákům v účasti v matematických a logických soutěžích (Matematická olympiáda, Matematický klokan, Logická olympiáda, korespondenční semináře, apod.)

Kompetence k řešení problému

Učitel:

- vedle standardních metod vytváří příležitosti k investigativní a aplikační činnosti žáků
- rozvíjí u žáků geometrické vidění a prostorovou představivost
- posiluje odvahu žáků k řešení problémů

- pomáhá s analyzováním problémů a s vytvářením plánů řešení
- vede žáky k vědomí, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjí práci s matematickými modely

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyjadřuje se v hodinách kultivovaně, věcně a srozumitelně a totéž vyžaduje od žáků
- postupně vede žáky k užívání symbolického jazyka matematiky a k přesné argumentaci
- rozvíjí grafické dovednosti žáků
- vede žáky k přesnému vyjadřování
- napomáhá žákům s porozuměním matematickým termínům, symbolice a matematického textu
- vytváří příležitost k prezentaci řešení problému
- vytváří příležitost pro zdůvodňování matematických postupů a k obhajobě vlastních postupů žáka

Kompetence sociální

Učitel:

- organizuje činnost žáků ve dvojicích, skupinách, vede žáky k vlastní organizaci práce skupiny, k zodpovědnosti za činnost skupiny
- oceňuje projevy úcty k práci druhých

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje zodpovědný vztah k plnění povinností, ke studiu
- vede žáky k toleranci, ale také ke kritickému hodnocení názorů jiných

Kompetence k podnikavosti

Učitel:

- podporuje rozvíjení odborného potenciálu žáků
- vede žáky k tomu, aby zodpovědně hodnotili vlastní schopnosti a rozhodli o svém budoucím profesním zaměření

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k využívání kalkulačtoru a dalších moderních digitálních technologií k modelování matematických situací
- učí žáky využívat moderní digitální technologie k efektivnímu řešení matematických problémů

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Matematika – první ročník		
upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu, rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců	• výrazy s proměnnými – mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami	• <i>PT I</i> • F – vyjádření neznámé ze vzorce, úpravy fyzikálních vzorců,

		převádění jednotek • CH - úpravy vzorců, převádění jednotek • GG – převádění jednotek
provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy, odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor, upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu	• mocniny – mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, odmocniny	
užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel, operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty	• číselné obory – přirozená, celá, racionální a reálná čísla	
čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky, zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému	• základní poznatky z matematiky – výrok, definice, věta, důkaz, výroková logika	• ZSV – výroková logika • IVT – programování
řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení, rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy, geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav, analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	• rovnice a nerovnice – lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy, kvadratická rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty), rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou, rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou	• F – řešení úloh • CH – řešení úloh

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Matematika – druhý ročník		
načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti, formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností, využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů, aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi, modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí, řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích	• obecné poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí • funkce – lineární funkce, kvadratická funkce, funkce absolutní hodnota, lineární lomená funkce, mocninné funkce, funkce druhé odmocniny, exponenciální, logaritmické a goniometrické funkce, vztahy mezi goniometrickými funkcemi • rovnice a nerovnice - logaritmické, exponenciální a goniometrické rovnice	• PT I • F – funkční vztahy fyzikálních veličin • IVT – aplikace v tabulkovém a textovém editoru • GG – práce s grafy, měřítko mapy • CH
v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly	• trigonometrie – sinová a kosinová věta; trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku	• GG – určování vzdáleností a odchylek při práci

		s mapou a v terénu • F – operace s vektory
používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary, určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky, využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému, řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu, řeší planimetrické problémy motivované praxí	geometrie v rovině – rovinné útvary (klasifikace), obvody a obsahy; shodnost a podobnost trojúhelníků; Pythagorova věta a věty Euklidovy; množiny bodů dané vlastnosti; úhly v kružnici, shodná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení); stejnolehlost; konstrukční úlohy	- VV – osově a středově souměrné útvary - IVT – aplikace v grafickém editoru - F – operace s vektory, řešení úloh - GG – kruhové diagramy, kartografie

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Matematika – třetí ročník		
řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly)	- kombinatorika – elementární kombinatorické úlohy, variace, permutace a kombinace (bez opakování), - binomická věta, Pascalův trojúhelník	• PT I
využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti	pravděpodobnost – náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů	
diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení, volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku), reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám	práce s daty – analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky (vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka)	- F – zpracování dat, měření fyzikálních veličin - CH - IVT - práce s tabulkovým editorem
používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary, určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky, využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému, zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles, řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované praxí	geometrie v prostoru – polohové a metrické vlastnosti; základní tělesa, povrchy a objemy, volné rovnoběžné promítání	- DG - vzájemná poloha základních geometrických útvarů v prostoru, průnik roviny a přímky s hranolem a jehlanem - BI – krystalo - grafické soustavy - GG – určování zeměpisné polohy

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, <i>průřezová témata</i>
Matematika – čtvrtý ročník		
užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů), řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarcích v rovině, využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření, z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce, řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky	• analytická geometrie v rovině – vektory a operace s nimi; analytická vyjádření přímky v rovině, kuželosečky (kružnice, elipsa, parabola a hyperbola)	• <i>PT I</i> • F – operace s vektory, soustavy souřadnic • IVT – vektorová grafika
řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech, interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice	• posloupnost – určení a vlastnosti posloupností, aritmetická a geometrická posloupnost	• ZSV - ekonomie

5.3 Člověk a příroda

5.1.4 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět svým vzdělávacím obsahem zčásti navazuje na předmět Fyzika, který se vyučuje na 2. stupni ZŠ a nižším stupni víceletého gymnázia.

Hlavním cílem předmětu Fyzika je popsat a vysvětlit pozorované přírodní jevy, porozumět těmto jevům a odhalit zákonitosti, kterými se řídí. Žáci jsou vedeni k řešení problémů a praktických úloh, a to jak slovně, tak s využitím matematického aparátu. Velká pozornost je věnována samostatnému praktickému zkoumání a ověřování studovaných zákonitostí a také pochopení konkrétních praktických aplikací těchto zákonitostí.

Předmět se vyučuje v prvních třech ročnících, je mu určena hodinová dotace 2,5+2,5+3+0 hodiny týdně. Součástí předmětu Fyzika jsou laboratorní cvičení bez samostatné klasifikace. Pro účely laboratorních cvičení je třída rozdělena na dvě skupiny a část vyučovacích hodin je půlena tak, že v prvním a druhém ročníku probíhá výuka pro každou polovinu třídy s časovou dotací jedné vyučovací hodiny jednou za čtrnáct dní, ve třetím ročníku s časovou dotací dvou hodin jednou za čtrnáct dní.

Výuka probíhá většinou v samostatné odborné učebně fyziky nebo v přilehlé propojené laboratoři fyziky. Učebna fyziky je vybavena demonstračním pracovištěm, multimediální katedrou a audiovizuálním projekčním zařízením. Laboratoř fyziky je kromě multimediální katedry a interaktivní tabule vybavena žákovskými pracovními stanovišti s rozvodem vody a s elektrorozvodem, pro práci je vedle laboratorního vybavení k dispozici deset přenosných počítačů a počítačový laboratorní měřicí systém.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- pomocí samostatně praktikovaných i demonstrovaných experimentů systematicky pozorovali různé fyzikální děje, učili se je kvalitativně posuzovat i kvantitativně vyjádřit
- výsledky pozorovaných a praktikovaných dějů správně interpretovali, dílčí výsledky vhodně zpracovávali pomocí dostupných matematických prostředků, porovnávali je v kontextu souvisejících výsledků a uváděli je v logicky konzistentní závěr
- vyhledávali, třídili, porovnávali a systematizovali informace z daného oboru s využitím různých informačních zdrojů (učebnice, internet, encyklopedie, média...)
- formulovali vlastní hypotézy vycházející z diskuze nad zkoumanými problémy a ověřovali jejich výpovědní a pravdivostní hodnotu

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- rozpoznávali různé druhy problémů a problémových úloh, které vycházejí z pozorování fyzikálních dějů, diskuzí nad nimi, zkoumání praktických aplikací, nebo těch, jež jsou navozeny v učebním procesu učitelem
- správně formulovali poznatý problém a navrhovali různé metody, které mohou vést k jeho řešení
- k řešení problémů používali vhodné metody a prostředky (aparát matematické algebry, grafická řešení, experimentální heuristická zkoumání...)

- rozeznávali chybná řešení, porovnávali jednoznačnost a dopady více možných řešení

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- formulovali a vyjadřovali své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovali se výstižně, souvisle a kultivovaně, a to v ústním i písemném projevu
- porozuměli různým způsobům předávání informací (analýza textů, mluveného slova, obrazových materiálů, grafů a diagramů, tabelovaných hodnot...)
- rozvíjeli vzájemnou komunikaci při práci v různě velkých skupinách, zpracovávali a hodnotili názory ostatních a společně vytvářeli závěry reflektující jednotný názor skupiny

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- respektovali názory ostatních
- poznávali a rozvíjeli své role při práci ve skupině a využívali je k efektivnímu postupu při společném řešení problémů
- spolupracovali s ostatními, plnili rozdělené úkoly, přispívali k diskusi

Kompetence občanské

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- rozpoznávali vliv různých technologických procesů na životní prostředí, odhadovali únosnou míru jejich škodlivosti vzhledem k potřebnosti a využitelnosti těchto procesů
- hospodárně zacházeli se zdroji energie, kriticky hodnotili jejich potřebu v různých situacích a volili způsoby, jak spotřebu energie v maximální míře omezit

Kompetence k podnikavosti

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- zodpovědně hodnotili vlastní schopnosti a rozhodli o svém budoucím profesním zaměření
- rozvíjeli svůj odborný potenciál

Kompetence digitální

Učitel vede žáky k tomu, aby:

- efektivně a smysluplně využívali dostupná digitální zařízení a aplikace (školní měřicí systémy, počítačové programy a mobilní aplikace) ke sběru a analýze fyzikálních dat
- zpracovávali výsledky své práce dle domluvených pravidel a norem pomocí vhodných textových editorů, tabulkových procesorů a speciálních aplikací pro analýzu dat
- využívali školní komunikační platformu ke sdílení výsledků své práce a k účelnému nakládání s připraveným elektronickým výukovým obsahem

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Fyzika – první ročník		
rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh	• soustava fyzikálních veličin a jednotek – Mezinárodní soustava jednotek (SI) • absolutní a relativní odchylka měření	• <i>PT I</i> • <i>PT V - média a mediální produkce</i>

		• M – počítání s mocninami, výrazy
užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpoma-lených, měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření	• kinematika pohybu – vztažná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení	• M – funkce, výrazy, rovnice
využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles, využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh, měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření	• dynamika pohybu – první, druhý a třetí pohybový zákon, inerciální soustava; hybnost tělesa; třecí síla; zákony zachování hmotnosti a hybnosti • práce, výkon – souvislost změny mechanické energie s prací; zákon zachování energie • gravitační a tíhová síla - gravitační pole	• <i>PT IV - problematika vztahů organismů a prostředí</i> • GG
určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil	• moment síly • tlaková síla, tlak	
objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou	• kinetická teorie látek – charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství	
aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh	• termodynamika – termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první a druhý termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech	• <i>PT IV - člověk a životní prostředí</i>

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Fyzika – druhý ročník		
využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu, měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření	• termodynamika – termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první a druhý termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech	
analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles, porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů, měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření	• vlastnosti látek – normálové napětí, Hookův zákon; povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin; skupenské a měrné skupenské teplo	• <i>PT I</i> • <i>PT V - média a mediální produkce</i> • BI • <i>PT IV - problematika vztahů organismů a prostředí, člověk</i>

		<i>a životní prostředí</i>
objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění	mechanické kmitání a vlnění – kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence	M – goniometrické funkce
porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant, využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh	elektrický náboj a elektrické pole – elektrický náboj a jeho zachování; intenzita elektrického pole, elektrické napětí; kondenzátor	
využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů, aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech, měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření	elektrický proud v látkách – proud jako veličina; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod; elektrický odpor; elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu; polovodičová dioda	<i>PPT IV - problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí</i>

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Fyzika – třetí ročník		
objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění	mechanické kmitání a vlnění – stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění; zvuk, jeho hlasitost a intenzita	BI
aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech	aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech	
využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení, měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření	- magnetické pole - pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce, indukované napětí - střídavý proud -harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence, výkon střídavého proudu, generátor střídavého proudu, elektromotor, transformátor	<i>PT II - globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i> <i>PT IV - problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí</i>
porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích	elektromagnetické záření - elektromagnetická vlna, spektrum elektromagnetického záření	
využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy	- vlnové vlastnosti světla – šíření a rychlost světla v různých prostředích, stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách a některé důsledky této zákonitosti, zákon odrazu a lomu světla, index lomu, optické spektrum, interference světla - optické zobrazování – zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa	BI

využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročastic k řešení fyzikálních problémů	• kvanta a vlny – foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročastic • atomy – kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser	• CH
posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance, využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek, navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření	• atomy –jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor	• Ch, BI • <i>PT II - globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i> • <i>PT IV - problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí</i>

5.1.5 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět chemie se řadí svým zaměřením do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, kterou stanovuje RVP GV. Tato oblast zahrnuje okruh problémů týkajících se zkoumání přírody a sledování dějů probíhajících v přírodě.

Předmět se vyučuje v prvních třech ročnících, je mu určena hodinová dotace 3+2+2+0 hodiny týdně. Tento vyučovací předmět vychází z předmětu chemie vyučovaném na nižším stupni gymnázia, resp. na základní škole. Cílem vyučovaného předmětu je předat studentům ucelený přehled o jednotlivých chemických oborech na středoškolské úrovni. V průběhu tří let se předmět věnuje obecné chemii, anorganické chemii, organické chemii a biochemii. Dále je cílem, aby studenti získali základní návyky a pravidla při práci v chemické laboratoři. Témata laboratorních prací korespondují s obsahem teoretických hodin a probíhají v souladu s předpisy bezpečnosti práce a s laboratorním řádem. Rovněž klademe důraz na znalost nebezpečných látek, jejich klasifikaci (H–věty, P–věty), zacházení a případnou likvidaci. Výuka předmětu chemie probíhá v odborné učebně chemie vybavené moderní didaktickou multimediální technikou a v laboratoři chemie.

Teoretické i praktické znalosti jsou dále rozvíjeny v předmětech: seminář z chemie a profesní chemie.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- klade žákům jasně formulované otázky
- vede žáky k používání správné terminologie a symboliky
- klade důraz k používání odborné literatury a zdroje informací na internetu
- motivuje žáky k učení praktickými ukázkami daného učiva (zařazování demonstračních pokusů)

Kompetence k řešení problémů

- podporuje řešení problémů s využitím mezipředmětových vztahů
- klade důraz na potvrzení teoretických poznatků praktickou ukázkou (důkazem)
- zadává takové problémové úlohy, ve kterých musí žák projevit znalosti a jistou míru kreativity
- směřuje žáky k používání správných zdrojů informací
- vede žáky k vlastní prezentaci své práce – laboratorní protokol

Kompetence komunikativní

- vytváří podmínky ke komunikaci (mezi žáky, učitel – žák) o daném tématu
- vede žáky k souvislému projevu s užitím správné terminologie
- zadává problémové úlohy ve kterých, žáci musí využívat různé komunikační zdroje
- směřuje žáky k používání správných zdrojů informací
- vede žáky k prezentaci své práce a znalostí

Kompetence sociální a personální

- využívá skupinovou práci pro řešení problémových úloh při teoretických hodinách a laboratorních cvičení
- vede žáky k samostatnosti při plnění zadaných úkolů

- respektuje jakoukoli individualitu žáka (nadání, omezení)
- při práci s nebezpečnými chemickými látkami vede žáky k ochraně zdraví a životního prostředí
- působí ve smyslu primární prevence návykových látek (alkohol, drogy)
- svým postojem a výkladem vede žáky ke zdravému životnímu stylu

Kompetence občanské

- vede žáky k ekologickému myšlení, ochraně životního prostředí (třídění odpadů)
- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- důsledně dohlíží na slušné chování žáků ve škole, při školních akcích a mimo školu
- působí ve smyslu primární prevence návykových látek (alkohol, drogy)
- svým postojem a výkladem vede žáky ke zdravému životnímu stylu
- podporuje a vytváří podmínky k diskusi, která souvisí s aktuálními problémy, především o kladech a záporech chemických látek a chemického průmyslu v dopadu na zdraví a životní prostředí.
- podává dostatečné informace o významných českých a zahraničních osobnostech chemie a výsledcích jejich práce

Kompetence k podnikavosti

- vede žáky k využívání získaných znalostí a zkušeností v zájmu přípravy na budoucí studium (resp. povolání)
- seznamuje žáky s významem chemie a jejích aplikovaných oborů pro praxi, zdůrazňuje význam výzkumu pro rozvoj dalších oborů
- při každé praktické činnosti vyžaduje dodržování předepsaných postupů, na kterých žák nesmí nic měnit, především z důvodu bezpečnosti

Kompetence digitální

- vede žáky ke smysluplnému využívání současné dostupné techniky, tj. digitální zařízení a aplikace (měřicí systémy, počítačové programy, aplikace pro mobilní zařízení)
- vyžaduje, aby žáci zpracovávali výsledky své práce podle platných norem, aby využívali dostupných textových editorů, tabulkových procesorů, grafických programů a dalších programů pro analýzu dat
- vede žáky ke sdílení výsledků své práce prostřednictvím školní komunikační platformy (MS Teams)
- vede žáky k ochraně osobní identity a dat při jejich sdílení

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, <i>průřezová témata</i>
Chemie – první ročník		
využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů	Soustavy látek a jejich složení	- PT I - PT V - média a mediální produkce - F – jednotky SI
provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů	Veličiny a výpočty v chemii	- M – funkce, výrazy, rovnice - procvičení pomocí webové aplikace
předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků	Periodická soustava prvků	- F (složení a stavba látek) - F (fyzikální veličiny)
využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích	- Stavba atomu - Chemická vazba a vlastnosti látek - Tepelné změny při chemických reakcích - Rychlost chemických reakcí a chemická rovnováha	- F (složení a stavba látek, potenciální energie, vedení el. proudu v látkách) - M (lineární rovnice, zlomky, vyjádření neznámé ze vzorce, trojčlenka) - F (termodynamika) - PT IV - problematika vztahů organismů a prostředí - PT IV - člověk a životní prostředí
využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii	- Vodík a jeho sloučeniny - p-prvky a jejich sloučeniny	- Bi (význam vody pro živý organismus) - Gg (názvy minerálů) - PT IV - Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí, problematika vztahů organismů a prostředí)

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, <i>průřezová témata</i>
Chemie – druhý ročník		
využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii	• s-prvky a jejich sloučeniny • d-prvky a f-prvky a jejich sloučeniny	• Gg (názvy minerálů) • Bi (význam solí pro živý organismus) • F (kovy, vodivost, supravodivost)
zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii	• uhlovodíky a jejich klasifikace • deriváty uhlovodíků a jejich klasifikace	• PT II - globální problémy, jejich příčiny a důsledky • PT IV - člověk a životní prostředí • Gg (světová naleziště ropy a zemního plynu)

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, <i>průřezová témata</i>
Chemie – třetí ročník		
zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů	• deriváty uhlovodíků a jejich klasifikace • heterocyklické sloučeniny • syntetické makromolekulární látky • léčiva, pesticidy, barviva a detergenty	• PT IV - Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí, problematika vztahů organismů a prostředí)

charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v organické chemii		• Bi - Biologie rostlin, živočichů a člověka)
objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam	• lipidy • sacharidy • proteiny • nukleové kyseliny • enzymy, vitaminy a hormony	• <i>PT IV - Enviromentální výchova (člověk a životní prostředí, problematika vztahů organismů a prostředí)</i> • Bi – Metabolismus základních živin • Bi - Genetika

5.1.6 Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Biologie zahrnuje kompletní vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Biologie vzdělávací oblasti „Člověk a příroda“ (RVP G), integruje částečně vzdělávací obsah některých okruhů vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“. Dále integruje částečně průřezové téma Environmentální výchova. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na předmět přírodopis RVP ZV.

Biologie je koncipována jako předmět, který má absolventům poskytnout ucelený přehled znalostí a vědomostí o přírodě a živých organismech v ní. Obsah předmětu tvoří především témata obecné biologie, fyziologie a ekologie. Taxonomie doplňuje probíraná témata pro pochopení rozmanitosti přírody a komplexnosti vztahů v ní v rámci evoluce.

Žákům tento předmět poskytuje jednak vědomostní základ, ale především je vede k chápání člověka jako součásti přírody s odpovědností za vývoj životního prostředí.

Předmět se vyučuje v prvních třech ročnících. Předmětu je určena hodinová dotace 2+3+3+0 hodiny týdně. Součástí předmětu Biologie ve druhém a třetím ročníku jsou laboratorní cvičení bez samostatné klasifikace. Ve druhém a třetím ročníku je hodina dělená, což umožňuje zavést praktická cvičení.

Další rozvíjení a prohlubování vědomostí a dovedností v oboru biologie umožňuje navazující Biologie – profesní ve třetím a čtvrtém ročníku s časovou dotací 2+3 hodiny týdně. A dále je možné si zvolit Seminář z biologie ve čtvrtém ročníku jako přípravu k maturitě s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Většina vyučovacích hodin Biologie probíhá ve specializované posluchárně biologie vybavené moderní výpočetní a audiovizuální technikou s interaktivní tabulí. V hodinách jsou využívány různé modely a pomůcky pro názornou výuku. Výuka je příležitostně doplňována besedami, poznávacími vycházkami do přírody, popřípadě exkurzemi. Z organizačních důvodů probíhá část hodin i v kmenových třídách jednotlivých ročníků.

Laboratorní cvičení probíhají v samostatné biologické laboratoři vybavené audiovizuální a výpočetní technikou, zásobníky přírodnin a dalšími pomůckami. Pracovní stoly žáků jsou vybaveny monokulárními nebo binokulárními elektrickými mikroskopy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie slouží k uvědomění si, že učivo předmětu je pouze „rámcem“, který slouží k naplňování „klíčových kompetencí“. Ty jsou svou povahou nadpředmětové a směřují k formování osobnosti žáka a jejich charakter je především výchovný.

Volené metody a formy práce podporují snahu o formování osobnosti žáka a usnadňují mu jeho vlastní cestu k utváření životních postojů. Obsah učiva má za úkol žáka naučit se orientovat v množství informací, vyčlenit důležité informace a data a v neposlední řadě je správně interpretovat. Klíčovou úlohou biologie v tomto snažení je poskytnout dostatečné množství informací o živé přírodě, tak aby se žák mohl orientovat v běžných biologických problémech. Zároveň umožňuje vědeckými argumenty podložit názory na biotechnologické a bioetické problémy dnešního světa.

Úlohou učitele je v tomto pojetí zejména pokusit se přiblížit žákům biologii jako živou a zajímavou vědu – dynamicky se rozvíjející a řešící základní otázky fungování (nebo nefungování) živých soustav a tudíž i člověka. V návaznosti na specifika třídních kolektivů pak vhodnou volbou témat učitel vytváří příležitost k diskusi a vyjádření vlastních názorů na základě co nejlépe obhájených argumentů. Úlohou žáka je přijmout fakt, že pro pochopení

biologických problémů je nutné pojmut základní penzum nezbytných znalostí v teoretické rovině a dovedností v rovině experimentální.

K rozvíjení klíčových kompetencí používáme následujících strategií:

Kompetence k učení

- předkládáním dostatečného množství faktů umožňujeme žákům dobrý vhled do problematiky
- zadáváním samostatných úkolů, práce s odborným textem a pracovních listů v rámci vyučovací hodiny a vhodně volenými domácími pracemi je žákům dávána příležitost pracovat s různými informačními zdroji a vytvářet různé formy prezentací výsledků
- podporujeme aktivitu žáků a oceňujeme snahu a pokroky žáků
- trváme na základních pravidlech citační etiky v písemných pracích

Kompetence k řešení problémů

- zadávanými úkoly učitel navádí žáky k hledání problémů a oddělování podstatných informací od nepodstatných
- zejména v rámci laboratorních cvičeníh umožňujeme žákům vyzkoušet si základní principy vědecké práce od formulace hypotézy přes její ověření až k vytvoření a prezentaci závěrů
- prezentujeme biologii jako vědu otevřenou poznatkům z ostatních přírodovědných oborů a nahlížíme na témata z více možných úhlů
- problémové myšlení je podporováno zadáváním skupinových prací, miniprojektů i zapojením žáků do projektů většího rozsahu

Kompetence komunikativní

- při prezentaci vyžadujeme co nejpřesnější užívání biologické terminologie jako přípravu na používání odborného profesního jazyka v budoucím životě žáka
- zadáváním skupinových úkolů podporujeme vzájemnou komunikaci mezi žáky a týmovou práci
- vytváříme situace, vedoucí k diskusím, u nichž je učitel pouze moderátorem
- vyžadujeme po žácích využívání vhodných prezentačních postupů

Kompetence sociální a personální

- podporujeme ve třídě atmosféru spolupráce a týmového ducha
- předkládáním informací, vědeckých důkazů a diskusemi upevňujeme postoje žáků ke zdravému životnímu stylu a odpovědnosti za zdraví své i druhých
- trváme na základních zásadách slušného chování, schopnosti seberegulace a plnění stanovených termínů, což je nezbytné nejen ve škole, ale zejména v reálném životě

Kompetence občanské

- biologie ve spolupráci s vědami o Zemi umožňují žákům vytvářet si postoje ve vztahu k trvalé udržitelnosti života
- diskutujeme o otázkách životního prostředí, zdraví nebo bioetiky a vedeme žáky k zodpovědnosti v rozhodování o sobě, druhých a o otázkách životního prostředí

- vytváříme postoje vedoucí k odpovědnému chování v krizových situacích

Kompetence k podnikavosti

- vytváříme prostor pro sebeorganizaci práce žáků
- vítáme iniciativu a vlastní nápady žáků, účast v soutěžích a projektech a v rámci možností vyučujícího i školy je všestranně podporujeme
- zájemcům o biologii poskytujeme prostor k realizaci a vhodně je motivujeme

Kompetence digitální

- k práci s informacemi používáme vhodné digitální zdroje a aplikace
- pro zpracování informací do výsledné podoby využíváme běžné uživatelské programy
- v rámci praktické výuky využíváme digitální měřicí zařízení

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
1. ročník, kvinta		
Obecná biologie a biologie virů a bakterií		
odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk vysvětlí význam diferenciací a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby zhodnotí pozitivní a negativní význam virů charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby	• biologie jako věda • vznik a vývoj života na zemi • teorie o vzniku života s důrazem na evoluci • základní vlastnosti živých soustav • hierarchické uspořádání organismů • stavba, funkce a význam virů • HIV-AIDS • bakterie – systém, funkce a význam • prokaryotická a eukaryotická buňka • příjem a výdej látek buňkou • výživa buňky • metabolismus buňky • fotosyntéza a dýchání	• GG – vznik a vývoj života, HIV, AIDS • prevence SPJ – HIV-AIDS • CH, F – metabolismus, příjem a výdej látek • <i>PT IV – problematika vztahů organismů a prostředí</i> • výchova ke zdraví – choroby přenosné pohlavním stykem, HIV – AIDS • prezentace s animacemi • PL • video • LC*

Biologie protist, rostlin a hub		
charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků	- stavba a funkce protist - botanika jako věda - morfolgie a anatomie rostliny - rostlinná buňka a pletiva - rostlinné orgány - fyzilogie rostlin - výživa rostlin – typy, minerální výživa, vodní režim - metabolismus rostlin – fotosyntéza a dýchání - růst a vývin rostliny - rozmnožování - pohyby rostlin - systém a evoluce rostlin - hospodářsky významné čeledi a jejich zástupci - rostliny významné alkaloidy – zneužití rostlinných alkaloidů jako drog - vztah rostlin a prostředí - práce s botanickou literaturou - biologie hub a lišejníků – stavba a funkce	- prevence SPJ – užívání omamných a psychotropních látek - CH, F – výživa a metabolismus rostlin, vodní režim - PT IV – člověk a životní prostředí - PT IV – životní prostředí regionu a ČR - PT V – média a mediální produkce (prezentace miniprojektu) - výchova ke zdraví – toxikománie a návykové látky - prezentace s animacemi - PL - video - miniprojekty (např. hospodářsky významné druhy, vyhledávání informací atd.) - LC*
Základy ekologie rostlin		
používá správně základní ekologické pojmy objasňuje základní ekologické vztahy	- ekologie jako věda a její základní pojmy - podmínky života rostlin a jejich ekologická přizpůsobení - členění biosféry	- GG – biosféra - PT IV – problematika vztahů organismů a prostředí - PL - LC*
Poznámky: LC* - budou realizovány v rámci biologických cvičení ve 2.ročníku, sextě.		

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
2. ročník, sexta		
Biologie živočichů		
charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů pozná a pojmenuje (s možným využitím informačních zdrojů) význam živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci charakterizuje základní typy chování živočichů zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	• úvod do zoologie – zoologické obory, znaky živočichů, vývoj mnohobuněčnosti, systém živočichů • jednobuněční – charakteristika a významné druhy, <i>původci nemocí živočichů i člověka</i> • mnohobuněční – charakteristika významných taxonů bezobratlých, jejich význam, evoluce a ekologie • strunatci – charakteristika jednotlivých tříd, popřípadě řádů, významné druhy, jejich evoluce, etologie a ekologie • živočišní původci nemocí člověka • etologie živočichů – instinkty, biorytmy, dorozumívání • ekologie živočichů – adaptace, zoogeografie	• prezentace s ukázkami probíraných zástupců • video • referáty žáků • PL • přírodovědná exkurze • LC
Ekologie		
používá správně základní ekologické pojmy objasňuje základní ekologické vztahy	• základní ekologické pojmy • podmínky života a ekologická valence • abiotické a biotické faktory • biotop, ekologická nika • populace, vztahy mezi populacemi • společenstvo – struktura, vztahy, stabilita • ekosystém – charakteristika, koloběh látek a tok energie, přírodní a umělý, typické ekosystémy v ČR, potravní řetězce a potravní pyramida • biosféra a její členění • ekologické problémy v současnosti • ochrana životního prostředí – ochrana přírody v ČR – legislativa, státní správa, chráněná území	• PT IV – problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí, životní prostředí Poličska a ČR • GG – biosféra • LC

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
3. ročník, septima		
Biologie člověka		
podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků	• evoluce člověka • živočišní a přímí předchůdci člověka homo s.s. • hominizace a sapientace • přímé a nepřímé důkazy evoluce • lidská plemena • hierarchická stavba lidského organismu • stavba orgánových soustav člověka • choroby a jejich prevence v rámci jednotlivých soustav • opěrná a pohybová soustava • tělní tekutiny • oběhová soustava • mízní soustava • imunita • soustavy látkové přeměny • dýchací soustava • nikotinismus • trávicí soustava – stavba a její funkce • metabolismus • výživa člověka a její typy • esenciální složky výživy • zdravá výživa – specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese • poruchy příjmu potravy • vylučovací soustava • kožní soustava • termoregulace • soustavy regulační • nervová soustava • hormonální soustava • hormony • smyslová soustava • rozmnožovací soustava • metody plánovaného rodičovství • hygiena pohlavního styku • péče o reprodukční zdraví – faktory ovlivňující plodnost, preventivní prohlídky • těhotenství a jeho hygiena • metody asistované • reprodukce • rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví – promiskuita, interrupce • ontogeneze člověka • tělesné změny v období adolescence • zdraví a nemoc	• ZSV – člověk jako jedinec – osobnost člověka • CH – anorganická, organická chemie • F – stavba a vlastnosti látek • M – práce s daty • IVT – zpracování a prezentace informací • PT III – základní problémy sociokulturních rozdílů - rovnocennost lidských ras a etnik • PT II – globální problémy, jejich příčiny a důsledky - výchova ke zdravému životnímu stylu • PT IV – člověk a životní prostředí • PT V – média a mediální produkce – komunikace a spolupráce v týmu • prevence SPJ – poruchy výživy • prevence SPJ – sexuálně přenosné choroby • prevence SPJ (HIV - AIDS) • prevence SPJ – drogy, toxikomanie • prezentace • PL

<i>projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu</i> <i>zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování</i> <i>usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých</i> podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech	• civilizační choroby, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy • zátěžové situace, stres – důsledky na zdraví a způsoby jeho zvládnání • zdravý životní styl • psychohygiena • denní režim • vliv životních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině • toxikomanie – alkoholismus a jiné typy • skupiny návykových látek z hlediska účinku • typy protidrogové prevence • první pomoc při úrazech, náhlých zdravotních příhodách • klasifikace poranění při hromadném zasažení obyvatel	• práce s textem a grafickými údaji • řízené diskuse • audiovizuální technika • skupinová práce • mini-projekty • LC •
Genetika		
využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	• význam genetiky • dědičnost a proměnlivost • molekulární a buněčné základy dědičnosti • základní genetické pojmy: genetická informace, genetický kód, gen, alela, genom, genotyp, fenotyp, genetický kód, exprese genu • chromozom, plazmid, karyotyp, karyotyp člověka • chromozomové určení pohlaví • J. G. Mendel a jeho zákony • vztahy alel, genotypový a fenotypový štěpný poměr • typy dědičnosti – autozomální, gonozomální, kvalitativní, kvantitativní, monohybridismus, dihybridismus • mutace • genetika populací • šlechtitelství • indukované mutace, křížení, genové manipulace • genové inženýrství • geneticky modifikované organismy • genetika člověka • metody genetiky • genealogie • dědičné choroby a dispozice • preventivní lékařská genetika • amniocentéza • rodinný ochranný režim • eugenika	

5.1.7 Geografie a geologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, vymezení časové a organizační vymezení

Geografie a geologie je integrovaný vyučovací předmět propojující vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a společnost. Vzdělávací obsah je tvořen očekávanými výstupy vzdělávacích oborů Geografie a Geologie spolu s některými dílčími výstupy oboru Výchova ke zdraví.

Cílem předmětu je propojit poznatky obou vzdělávacích oborů především s ohledem na vliv geofaktorů životního prostředí na lidskou společnost a propojit přírodovědné poznávání s humanitními vědami tak, aby bylo dosaženo očekávaných výstupů formulovaných v RVP G. Žákům poskytuje všeobecný základ a vhled do problematiky geověd tak, jak by je měl ovládat všeobecně vzdělaný člověk. Zejména se jedná o tyto okruhy:

- a) chápání a správné používání geografické a geologické terminologie; získání základního penza znalostí
- b) efektivní využívání zdrojů geografických a geologických informací
- c) práce se statistickými a jinými číselnými údaji a jejich využití
- d) orientace v mapových dílech a jejich praktické využívání
- e) chápání vlivu historie, politiky a přírodních podmínek na život v různých regionech světa
- f) pochopení a zaujetí praktických postojů k ochraně přírody a krajiny a ohled na trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti

Další rozvíjení a zkvalitňování vědomostí a dovedností v těchto oborech umožňuje navazující profesní předmět Geografie (3. a 4. ročník, septima a oktáva) a případně i Seminář z geografie (4. ročník, oktáva).

Maturitní zkoušku z geografie je možné vykonat v rámci její profilové části.

Předmět má významné mezipředmětové vztahy k Dějepisu a Základům společenských věd; z přírodovědných oborů pak k Chemii, Fyzice, ale i Matematice. Geografie a geologie také významně přispívá k realizaci průřezových témat: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Předmět se vyučuje v prvních dvou ročnících. Předmětu je určena hodinová dotace 2,5+2,5+0+0 hodiny týdně. Ve 2. ročníku, sextě je jedna hodina dělená, což umožňuje zavést praktická cvičení, která umožní osvojit si základní metody geografického a geologického výzkumu a dá větší prostor pro práci s daty, mapami a texty. V tomto ročníku je zařazena geograficko-geologická exkurze, která je povinnou a hodnocenou součástí výuky. V případě neúčasti bude vyučujícím zadána náhradní práce praktického zaměření a tato bude následně hodnocena.

Předmět je vyučován v samostatné odborné učebně vybavené interaktivní tabulí a multimediální katedrou. Pro praktické vyučování jsou využívány odborné laboratoře a učebna výpočetní techniky. Nedílnou součástí je vyučování v terénu realizované v rámci dělených hodin a v rámci geografického terénního cvičení ve druhém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie slouží k uvědomění si, že učivo předmětu je pouze „rámcem“, který slouží k naplňování „klíčových kompetencí“. Ty jsou svou povahou nadpředmětové a směřují k formování osobnosti žáka a jejich charakter je především výchovný.

Volené metody a formy práce by měly snahu o formování osobnosti žáka podporovat a usnadnit mu jeho vlastní cestu k formování životních postojů. Obsah učiva nemá za úkol

zahrnout žáka co největším množstvím informací, ale naučit žáka se v množství nedůležitostí orientovat, vytáhnout důležité informace a data a v neposlední řadě je správně interpretovat. Zejména v geografii je pak možně v učivu zdůraznit témata, které usnadní žákům orientovat se v dnešním světě a kriticky o něm uvažovat.

Úlohou učitele je v tomto pojetí zejména pokusit se vtáhnout žáky do současného dění ve světě a objasnit jim geografické a geologické zákonitosti jevů v přírodní a v případě geografie i společenské sféře. V návaznosti na specifika třídních kolektivů pak vhodnou volbou témat vytváří učitel příležitost k diskusi na základě co nejlépe obhájených argumentů. To vše je ovšem možné pouze při zachování určité náročnosti při osvojování základních geografických a geologických zákonitostí a faktů a v neposlední řadě také orientaci v mapových dílech i v terénu.

K rozvíjení klíčových kompetencí používáme následujících strategií:

Kompetence k učení

- předkládáním dostatečného množství faktů umožňujeme žákům dobrý vhled do problematiky
- zadáváním samostatných úkolů a pracovních listů v rámci vyučovací hodiny a vhodně volenými domácími pracemi je žákům dáвана příležitost pracovat s různými informačními zdroji a vytvářet různé formy prezentací výsledků
- věnujeme dostatek prostoru práci s kartografickými produkty a žáci mapami a schémata doplňují své domácí i školní práce
- volíme aktuální témata, případně dokumentujeme zákonitosti příklady z běžného života a příklady týkajících se aktuálního dění
- trváme na základních pravidlech citační etiky v písemných pracích

Kompetence k řešení problémů

- zadávané úkoly nevyžadují pouze prosté vyhledávání a případně kompilaci faktů z více zdrojů, ale vyžadují od žáků i vlastní názor na danou problematiku, hledat více řešení a přemýšlet nad příčinami a důsledky zákonitostí a jevů
- propojováním poznatků z geografie a geologie prohlubuje učitel multioborové myšlení
- problémové myšlení je podporováno zadáváním skupinových prací, menších projektů i zapojením žáků do projektů většího rozsahu
- častým zařazováním prací se statistickými daty zlepšuje učitel schopnost žáka analyticky s nimi pracovat a používat je jako podpůrné argumenty pro svá tvrzení

Kompetence komunikativní

- při prezentaci vyžadujeme co nejpřesnější užívání geografické a geologické terminologie jako přípravu na používání odborného profesního jazyka v budoucím životě žáka
- zadáváním skupinových úkolů podporujeme vzájemnou komunikaci mezi žáky a týmovou práci
- vytváříme situace, vedoucí k diskusím, u nichž je učitel pouze moderátorem
- vyžadujeme po žácích vhodné prezentační postupy

Kompetence sociální a personální

- podporujeme ve třídě atmosféru spolupráce a týmového ducha
- zařazováním didaktických her, diskusí a debatami nad příklady z reálného života podporujeme aktivní vytváření postojů k realitě světa
- dáváme možnost k porovnávání mediálního obrazu reality s reálným a dáváme příležitost ke kritickému přístupu k informačním zdrojům
- trváme na základních zásadách slušného chování, schopnosti seberegulace a plnění stanovených termínů, což je nezbytné nejen ve škole, ale zejména v reálném životě

Kompetence občanské

- vědy o Zemi umožňují žákům vytvářet si postoje ve vztahu k trvalé udržitelnosti života
- předkládáme žákům aktuální témata, která vyžadují problémové přemýšlení, respekt k názorům a odlišným hodnotám ostatních a vzbuzují zájem o dění kolem nich
- žák dostává informace o největších přírodních rizicích a různých způsobech preventivní i krizové ochrany před nimi

Kompetence k podnikavosti

- vytváříme prostor pro sebeorganizaci práce žáků
- vítáme iniciativu a vlastní nápady žáků, účast v soutěžích a projektech a v rámci možností vyučujícího i školy je všestranně podporujeme
- zájemcům o geovědu poskytujeme prostor k realizaci a vhodně je motivujeme

Kompetence digitální

- k práci s informacemi a k jejich zpracování využíváme relevantní digitální zdroje a aplikace pro jejich prezentaci
- ke zpracování statistických dat využíváme smysluplně tabulkový procesor
- seznámíme žáky se základy fungování systémů GIS a umožníme jim vytvářet jednoduché mapové produkty
- využíváme iniciativy žáků k obohacení hodin o zajímavé aplikace a programy geografického charakteru

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Geografie a geologie – první ročník		
zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva	• obyvatelstvo – základní geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky • přirozený pohyb obyvatelstva • migrační pohyb obyvatelstva • teorie demografického přechodu	ZSV M PT III - základní problémy sociokulturních rozdílů • atlasy a digitální mapová díla • digitální informační zdroje • práce se statistickými údaji
analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s pohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa	• kulturní rozdíly lidstva • rasová, etnická a náboženská různorodost • přínosy a problémy multikulturního pohledu na svět	
identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení	• sídla a osídlení – sídelní struktura a její vývoj	

	• sídlo - město, venkovské osídlení, jejich funkce • strategický a územní plán	
rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti	• politická geografie • státní zřízení a uspořádání, geopolitické procesy • integrační procesy – důvody a příklady integrací	D ZSV PT II – globalizační a rozvojové procesy PT II – globální problémy, jejich příčiny a důsledky • digitální zdroje informací a práce s nimi • zpracování informací – tabulky a grafy • digitální i běžné mapové zdroje
lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji	• ohniska napětí – příklady • aktuální geopolitická situace	
zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi, zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit,	• světové hospodářství a jeho vývoj • hlavní hospodářské sektory • určí odlišnosti jádrových a periferních oblastí • sektory hospodářství • zemědělství – typy a lokalizační faktory • výrobní sféra – dělení a lokalizační faktory • charakterizuje průmyslovou výrobu ČR • zhodnotí dopravní infrastrukturu ČR • služby – rostoucí význam v hospodářství a hierarchii sídel •	ZSV D PT V - média a mediální produkce • digitální zdroje informací a práce s nimi • zpracování informací – tabulky a grafy • digitální i běžné mapové zdroje
vymezi jádrové a periferní oblasti světa	• definice jádrových a periferních oblastí na základě vybraných kritérií	
zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů	• příklady významných surovinových zdrojů • nerovnoměrnost zdrojů a spotřeby • hlavní energetické zdroje	
vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál	• cestovní ruch – lokalizační faktory • potenciál ČR v cestovním ruchu s důrazem na místní region	
rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi	jádra, periférie, modelový region – modelové problémy a ohniska napětí • Afrika • Austrálie • Amerika • Asie • při hodnocení daného makroregionu charakterizuje makroregion podle této struktury: - přírodní podmínky - socioekonomické podmínky - postavení makroregionu ve světě - modelové státy	ZSV D BI PT II – globální problémy, jejich příčiny důsledky PT II – formy humanitární pomoci a mezinárodní rozvojové spolupráce • digitální zdroje informací a práce s nimi
lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezi jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná		

	- aplikuje poznatky ze sociální geografie (demografie, světové hospodářství aj.) - ohniska konfliktů, politické nestability	• zpracování informací – tabulky a grafy • digitální i běžné mapové zdroje
--	--	---

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Geografie a geologie – druhý ročník		
porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	• Země jako vesmírné těleso • tvar a pohyby Země a jejich důsledky – střídání dne a noci, změny ročních období • čas a kalendář – vývoj kalendáře, místní čas, časová pásma	• F Téma času a kalendářů formou projektu malého rozsahu • D
porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí	• litosféra • reliéf Země a jeho činitelé – systém fyzicko-geografické (dále jen f-g) sféry na planetární a regionální úrovni • objekty, procesy a jevy f-g sféry a zákonitosti jejího stavu a vývoje	• práce s animacemi a fotografiemi • práce s mapou
rozliší složky a prvky fyzicko-geografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi	• systém a složky fyzicko-geografické sféry - vzájemné vazby složek f-g sféry • horninový cyklus • zonální a azonální jevy f-g sféry	
objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů	• systém a složky fyzicko-geografické sféry - atmosféra • zonální a azonální jevy f-g sféry a jejich důsledky pro přírodní prostředí Země	• synoptické mapy • předpověď počasí – využití portálů • změny klimatu - diskuse
hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu*	• systém a složky f - g sféry – pedosféra • vznik a vývoj půd • zonální a azonální jevy f-g sféry a jejich důsledky pro přírodní prostředí Země	• práce s mapami možné zařazení v terénním cvičení – půdní profil
rozliší hlavní biomy světa	• systém a složky f-g sféry – biosféra • zonální a azonální jevy f-g sféry a jejich důsledky pro přírodní prostředí Země	• samostatná práce/projekty žáků – využití digitálních technologií • pracovní listy – klimadiagramy • <i>PT II – globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i> - BI
zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu	• systém a složky f-g sféry – hydrosféra • zonální a azonální jevy f-g sféry a jejich důsledky pro přírodní prostředí Země	• pracovní listy • práce s mapami a digitálními zdroji • možné zařazení menšího projektu či besedy

	• povrchové a podzemní vody – rozložení zásob, složení a vlastnosti • hydrogeologický cyklus • ochrana vody – globální problém	• <i>PT II – globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i>
<i>rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události</i> <i>prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel</i>	• živelní pohromy se zaměřením na povodně a zátopy • vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události • krizový plán a řešení mimořádných událostí • potenciálně riziková místa v Poličce	krizový plán města Polička evakuační záznamník
zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni	• krajina – její vývoj a využití • typy krajin, potenciál krajiny, krajinná sukcese • interakce mezi přírodou a společností – kulturní krajina, krajinná ekologie • environmentalistika • místní region – Poličsko • soužití člověka s přírodou – limity přírodního prostředí – trvale udržitelný rozvoj • hospodářské a právní aspekty ochrany přírody	• možnost projektu – ochrana přírody v regionu • řízená diskuse – způsoby ochrany přírody – různé pohledy • <i>PT IV – člověk a životní prostředí</i> • <i>PT IV – životní prostředí regionu a ČR</i>
porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy* využívá vybrané metody identifikace minerálů* určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin*	• Země jako geologické těleso – geologické cykly probíhající na Zemi • stručný přehled geologického vývoje Země a evoluce bioty • minerály – jejich krystalická stavba, vznik, ložiska a základní fyzikálně-chemické vlastnosti • základní nerostné a horninové složení Země	• práce s diagramy a animacemi • praktická práce s významnými horninami a nerosty • lokální nerostné zdroje • digitální mapy a zdroje geologických a geomorfologických informací
analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů* analyzuje různé druhy poruch v litosféře*	• horninový cyklus – magmatismus (vznik a tuhnutí magmatu), sedimentace (procesy zvětrávání), metamorfóza (typy) • desková tektonika – mechanismus • křehké a plastické deformace zemské kůry • zemětřesení a vulkanismus • deformace litosféry	• práce s animacemi a fotografiemi • mapa litosférických cesek
využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů*	• regionální geologie – Poličsko • praktické činnosti dle možností v reálném nebo digitálním prostředí	• práce s geologickou mapou • terénní cvičení

zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu* určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí* posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu* vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu*	• interakce mezi přírodou a společnostmi – rekultivace - revitalizace • místní region – Poličsko • Česká republika	• možnost menších projektů a různých forem prezentací • <i>PT IV – člověk a životní prostředí</i>
rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi vymezení místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům	• místní region – Poličsko • Pardubický kraj • Česká republika • Evropa	• příležitost ke zpracování dat v digitální podobě • ZSV
zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika	• Česká republika – postavení v Evropě a ve světě, přírodní podmínky, obyvatelstvo a sídla, hospodářství a jeho proměny • regiony České republiky, • jádra a periferie	• pracovní listy • práce se statistickými zdroji informací (tabulky, grafy, diagramy)
lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezení jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná	• Evropa – jádra a periferie, modelové regiony s důrazem na EU	• práce se statistickými zdroji informací (tabulky, grafy, diagramy) v digitální podobě • <i>PT II – žijeme v Evropě</i>
rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti	• integrační procesy v Evropě	• kartogramy • pracovní listy • <i>PT II – globalizační a rozvojové procesy</i> • ZSV, D

lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji	- Evropa – hlavní ohniska napětí	- aktuální dění <i>PT II – žijeme v Evropě</i> - D, ZSV
vyhledá na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál	- cestovní ruch – Evropa a svět - cestovní ruch - Česká republika	- turistický potenciál - analýza atraktivity (např SWOT)
zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů	surovinové zdroje Evropy	práce s informacemi
analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa	- obyvatelstvo Evropy - obyvatelstvo České republiky	- statistiky v digitální podobě - národnost, národ, migrace – diskuse <i>PT II – žijeme v Evropě</i>
používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	- základy kartografie a topografie - praktické využití kartografických produktů a zdrojů geografických informací - tvorba jednoduchých kartografických výstupů - GIS – DPZ – praktické využití GIS aplikací a přístrojů GPS - práce s obecně používanými geografickými a kartografickými pojmy, statistikami a podobně <i>Toto učivo prostupuje i prvním ročníkem a je rozvíjeno průběžně.</i>	- kartografické produkty v papírové i digitální podobě - zdroje geografických dat - analýza a vizualizace dat - jednoduché GIS aplikace <i>PT V – mediální produkty a jejich významy</i> <i>PT V – média a mediální produkce</i>

Součástí výuky geografie a geologie je dvoudenní cvičení v terénu, které je řazené obvykle ve druhém ročníku. Jeho náplní jsou vybraná témata pokrývající přírodní i společenskou sféru. Zaměřuje se na praktickou aplikaci získaných znalostí a dovedností v reálném prostředí. Část hodin dle možností školy probíhá v prostředí dělené třídy. To umožňuje práci na praktických cvičeních a projektech s vyšší mírou individualizace přístupu.

5.2 Člověk a společnost

5.2.1 Základy společenských věd

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět ZSV zahrnuje vzdělávací obsah vzdělávacích oblastí: Občanský a společenskovědní základ (Člověk jako jedinec, Člověk ve společnosti, Občan ve státě, Občan a právo, Mezinárodní vztahy, globální svět, Úvod do filozofie a religionistiky) a Člověk a svět práce (Trh práce a profesní volba, Pracovněprávní vztahy, Tržní ekonomika, Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice, Finance).

Do ZSV je integrována Výchova ke zdraví (Zdravý způsob života a péče o zdraví, Vztahy mezi lidmi a formy soužití, Změny v životě člověka a jejich reflexe, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, Ochrana člověka za mimořádných událostí).

Do vzdělávacího obsahu jsou začleněny některé okruhy těchto průřezových témat:

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
3. Multikulturní výchova
4. Environmentální výchova
5. Mediální výchova

Základy společenských věd přinášejí žákům informace z humanitních oborů a poukazují na mezioborové vazby. Důležitou součástí výuky je i nácvik sociálních a občanských dovedností – sestavování sociologických průzkumů, vytváření smluv různého typu, sepisování petic apod. Realizace vzdělávacího obsahu předmětu probíhá rozličnými metodami. Frontální výuku budou bohatě doplňovat projektové vyučování, skupinová práce, tvůrčí činnosti, exkurze, návštěvy institucí (Parlament ČR, okresní soud, ústavy sociální péče), besedy s politiky a dalšími osobnostmi, spolupráce s organizacemi Člověk v tísni, Amnesty International, Jeden svět na školách, charitami atd. K fakultativním aktivitám patří zapojení studentů do celostátních soutěží (Filosofická olympiáda, Ekonomická olympiáda) a projektů (Studentské volby).

Předmět se vyučuje ve všech čtyřech ročnících s hodinovou dotací 1+2+2+2 hodiny týdně. Výuka probíhá v učebnách vybavených pomůckami pro názorný výklad – mapy, nástěnky, PC s možností velkoplošné projekce.

Výchovné a vzdělávací strategie

K rozvíjení klíčových kompetencí používáme následujících strategií:

Kompetence k učení

- učitel vytváří modelové situace, při nichž mohou žáci aplikovat své znalosti a občanské dovednosti.
- učitel vede žáky ke sběru informací (např. o společenském problému) z různých zdrojů a učí je správně interpretovat a porovnávat.
- učitel zadává žákům samostatnou či skupinovou práci k určitým společenskovedním tématům, vede přitom žáka k vhodnému sběru informací, k vhodnému časovému rozvržení a volbě způsobu zpracování.
- učitel žáky motivuje k sebevzdělávání pomocí sledování aktuální politické a společenské situace (televize, noviny, internet).

Kompetence k řešení problémů

- učitel žákům pomáhá interpretovat různé společenské a společenskovední problémy.
- učitel předkládá v hodinách žákům samostatnou práci vztahující se k probíranému učivu.
- učitel uvádí žákům příklady, kde mohou využívat znalostí z jiného předmětu, např. využití dějepisných souvislostí pro pochopení politické situace současnosti.
- při samostatných pracích žáků učitel podporuje různé přístupy žáků k uchopení a řešení problému.
- učitel žákům doporučuje vhodné způsoby řešení problému pro určitý typ práce.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke správné argumentaci při prezentaci aktuálních společenských problémů, při samostatných pracích.
- učitel zařazuje do hodin ústní referáty a projekty, kdy žáci veřejně prezentují své práce.
- učitel vytváří v hodinách prostor pro diskusi tak, aby si mohli žáci vyzkoušet různé role v diskusi, např. zastupitel, úředník, člen přestupkové komise, i roli moderátora.
- učitel úmyslně vytváří modelové konfliktní situace a vede žáky k jejich vhodnému řešení.
- učitel žákům hodnotí i jejich samostatné či skupinové vystupování (hru v roli).
- učitel žákům doporučuje vhodné způsoby prezentace jejich práce na veřejnosti (článek do novin regionálních, celostátních, internetových, nástěnková prezentace atd.).
- v rámci referátu vede učitel žáky k projevu přiměřenému spolužákům.

Kompetence sociální a personální

- učitel vytváří příležitosti, kde žáci mohou spolupracovat ve skupině či týmu, doporučuje možnosti, jak jednotlivci se svými schopnostmi a možnostmi mohou být pro skupinovou práci přínosem.
- učitel vytváří řízené diskuze či dialogy, v nichž žáci zaujmou opačná stanoviska na určitou společenskou otázku.
- učitel pracuje s hodnocením žákovských prací: využije sebehodnocení, vyžaduje hodnocení od spolužáků, při zpracování téhož úkolu ve více skupinách.
- učitel podporuje zájem žáků individuálním přístupem tak, že doporučuje další vhodnou literaturu, soutěže, semináře a jiné společenské události.
- učitel seznamuje žáky s různými způsoby sebepoznání (zpětná vazba, testy osobnosti, žebříček hodnot).
- učitel žáky motivuje k zamyšlení nad osobními morálními pravidly např. v porovnání s pravidly a hodnotami jiných kultur.

Kompetence občanské

- učitel dbá na zhodnocení všech prací zadaných žákům.
- učitel vytváří modelové situace, v nichž si žáci osvojují hraní různých rolí, s kterými se mnohdy v budoucím životě setkají.
- učitel žáky motivuje ke sledování aktuální politické situace ČR i ve světě, vytváří příležitosti, aby žáci o vybraných problémech diskutovali, a vede je ke správné interpretaci.
- učitel vytváří příležitosti, aby si žáci mohli osvojit praktické zkušenosti v mezilidských vztazích (např. ochrana lidských práv).
- učitel volí vhodná témata pro samostatnou práci žáků, např. lidská práva, ochrana práv menšin, významné osobnosti politiky.

Kompetence k podnikavosti

Učitel vede žáka k:

- pochopení mikroekonomických i makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání
- zodpovědnému využití možností sociálního státu
- zodpovědnému zacházení s finančními prostředky s ohledem na vlastní možnosti a potřeby
- schopnosti analyzovat působení médií v ekonomickém světě a využít aktuální mediální informace při analýze české i světové ekonomiky
- rozpoznávání aktuálních požadavků mezinárodního trhu práce a ke schopnosti na ně pružně reagovat
- vytváření předpokladů pro kvalitní profesní a zaměstnanecké vztahy
- dovednosti vhodně se prezentovat na veřejnosti, prezentovat výsledky své práce a svou práci adekvátně hodnotit

- volbě pracovního režimu zohledňujícího lidské zdraví, mezilidské vztahy a ochranu životního prostředí.

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k používání digitálních zařízení, aplikací a služeb při školní práci i při zapojení do veřejného života;
- učitel vede žáky, aby samostatně získávali, posuzovali, spravovali, sdíleli a sdělovali data, informace a digitální obsah v různých formátech, vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků;
- učitel vede žáky, aby se dokázali vyrovnat s proměnlivostí digitálních technologií a posoudit, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty jejich života, života společnosti i kvalitu životního prostředí;
- učitel vede žáky, aby předcházeli situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jejich tělesné a duševní zdraví; aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Základy společenských věd – první ročník		
Žák vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat; porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení;	• podstata lidské psychiky – vědomí; psychické jevy, procesy, stavy a vlastnosti	• skupinová práce • testy temperamentu, testy IQ • relaxační metody Bi <i>PT I poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i>
porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví; využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí a při profesní orientaci;	• osobnost člověka – charakteristika osobnosti, její typologie; vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách lidského života; význam celoživotního učení a sebevýchovy	• testy sebepoznávání, testy percepčních iluzí • práce s textem <i>PT I seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</i>
orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách;	• způsoby sebereflexe a kontroly emocí	
objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka; na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi;	• psychologie v každodenním životě – rozhodování o životních otázkách; zásady duševní hygieny, náročné životní situace, systém psychologického poradenství	

zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace;	• psychohygiena - předcházení stresům v mezilidských vztazích, zvládání stresových situací, efektivní komunikace, hledání pomoci	Bi
prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel.	• sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace	

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Základy společenských věd – druhý ročník		
Žák uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem;	• společenská podstata člověka – význam začlenění jedince do sociálních vazeb, proces socializace; mezilidská komunikace, problémy v mezilidských vztazích	• skupinová práce • dotazník • diskuse • práce s textem <i>PT I sociální komunikace</i>
respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky; objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích; posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění; projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte; korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích; zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce;	• sociální struktura společnosti – sociální útvary, společenské instituce; sociální nerovnost, sociální mobilita; jedinec ve skupině (vztahy, role, normy chování) • partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče • rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině • rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým, vyjednávání, obhajování a prosazování vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů • vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem	<i>PT III základní problémy sociokulturních rozdílů</i>
posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní; objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost;	• sociální fenomény a procesy – rodina, práce, masmédia, životní prostředí; sociální deviace, sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita, extremismus) • sexuálně motivovaná kriminalita – pornografie, pedofilie, dětská prostituce, obchod se ženami • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana,	<i>PT I morálka všedního dne</i>

uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost;	brutalita, zanedbávané a týrané děti (CAN) • výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek; návykové látky a bezpečnost v dopravě	
rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády); vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje;	• stát – znaky a funkce, formy státu, právní stát; Ústava ČR – přehled základních ustanovení	
objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR; vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě; vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů na životě obce či širších společenství; uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu; uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady; uvede příklady projevů korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí její možné důsledky;	• demokracie – principy a podoby; občanská práva a povinnosti, • podstata občanské společnosti, její instituce; politické subjekty, politický život ve státě; volby, volební systémy; úřady	PT I spolupráce a soutěž PT V účinky mediální produkce a vliv médií
objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií; rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů; obhájí svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování;	• lidská práva – zakotvení lidských práv v dokumentech; porušování a ochrana lidských práv, funkce ombudsmana • ideologie – znaky a funkce, přehled vybraných ideologií	PT V mediální produkty a jejich významy
objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy;	• evropská integrace – podstata a význam; Evropská unie – význam;	CJ

rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti; posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva; uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR; uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí; posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky;	proces integrace; orgány EU; jednotná evropská měna • mezinárodní spolupráce – důvody, význam a výhody; významné mezinárodní organizace a společenství – RE, NATO, OSN, jejich účel a náplň činnosti • proces globalizace – příčiny, projevy, důsledky; globální problémy	<i>PT II žijeme v Evropě</i> <i>PT II globalizační a rozvojové procesy</i> <i>PT II globální problémy, jejich příčiny a důsledky</i>
---	---	---

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Základy společenských věd – třetí ročník		
objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy; uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují; rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady; vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů; na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek; rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení; rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postizitelnosti občanů	• právo a spravedlnost – smysl a účel práva, morálka a právo • právo v každodenním životě – právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům; právní řád ČR – jeho uspořádání; systém právních odvětví, druhy právních norem; smlouvy, jejich význam a obsah, všeobecné podmínky smluv • orgány právní ochrany – funkce a úkoly, právnické profese; účel a průběh občanského soudního řízení; orgány činné v trestním řízení, jejich úkoly; systém právního poradenství, činnost a úkoly občanských poraden	• skupinová práce • dotazník • diskuse • práce s textem

a uvede příklady postihů trestné činnosti; rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet; ve svém jednání respektuje platné právní normy;		
uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď; uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti; objasní funkci odborů; volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky; chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu;	• pracovní právo – právní podmínky vzniku, změny a zániku pracovního poměru (pracovní smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné); práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů (pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny), odbory • bezpečnost práce – zásady bezpečnosti práce, ekologická hlediska práce, pracovní úraz a odškodnění	
kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace; posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře; posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním; vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi; vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu; reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy;	• profesní volba – práce jako seberealizace, hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese (profesní a vzdělávací nabídka), přijímací pohovor a výběrové řízení (společenské jednání, komunikační dovednosti, asertivní jednání, empatie), pracovní úspěšnost a kariérní růst; dobrovolnictví jako příležitost k rozvoji pracovních zkušeností • mezinárodní trh práce – nabídka a poptávka po pracovních místech, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby, pracovní trh v EU, globalizace pracovního trhu, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání • osobní management – plánování osobní práce, time management, zaměstnání a mezilidské vztahy, zaměstnání a rodina, workoholismus	<i>PT I seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</i> <i>PT II globalizační a rozvojové procesy</i>
vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu; stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní	• základní ekonomické pojmy – typy ekonomik, ekonomický cyklus, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky • ekonomické subjekty – právní formy podnikání (živnost, typy obchodních	

síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky; rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější; posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním; uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění; analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu;	společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání • marketing – marketing a public relations, reklama, reklamní agentury	
používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kurzovního lístku; uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů; rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti; navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti; na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu); navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč; vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení; vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN;	• peníze – funkce peněz, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie; burza • hospodaření domácnosti – rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti; spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele • finanční produkty – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty, další způsoby investování peněz; řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing; úrokové sazby, RPSN; pojištění • bankovní soustava – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovníctví	

vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby; objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank; využívá moderní formy bankovních služeb, včetně digitálních moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku;		
objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu; rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje; uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání, především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění; na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inlace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů; vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit; uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a jak zažádá o sociální dávku, na niž má nárok; objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií;	- fiskální politika – státní rozpočet, daňová soustava - monetární politika ČNB – inflace, kurz měny, zahraniční platební bilance, HDP - sociální politika – důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti	CJ GG

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Základy společenských věd – čtvrtý ročník		
Žák objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka;	- podstata filozofie – základní filozofické otázky, vztah filozofie k mýtu, náboženství, vědě a umění - filozofie v dějinách – klíčové etapy a směry filozofického myšlení	- diskuse - interpretace textu - kritická analýza D ČJ VV HV

rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení; eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci; zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití; posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem; rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení;	• víra v lidském životě – podoby víry, znaky náboženské víry; náboženské systémy, církve; sekty	<i>PT III psychosociální aspekty interkulturality</i> <i>PT I morálka všedního dne</i>
---	---	--

5.2.2 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět dějepis patří do vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“ definované Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnaziální vzdělávání.

Cílem předmětu je získávat a prohlubovat znalosti historie vlastního národa v kontextu s dějinami Evropy, orientovat se v širších souvislostech, propojovat získané znalosti a aplikovat historické poznatky do současného života. Předmět pomáhá žákům utvářet základní mravní hodnoty a vlastenecké cítění.

Dějepis se vyučuje v prvních třech ročnících. Předmětu je určena hodinová dotace 2+2+2+0 hodiny týdně.

Ve třetím a čtvrtém ročníku pak navazuje pro zájemce předmět profesní dějepis ve výši hodinové dotace: 2 + 3. Obsahem profesního dějepisu je prohloubení poznatků s důrazem na moderní dějiny.

Ve čtvrtém ročníku si mohou studenti zvolit seminář v dotaci dvě hodiny týdně. Cílem předmětu je příprava studentů k maturitní zkoušce.

Výuka všech hodin dějepisu probíhá v učebnách s digitální technikou.

Využíváme rovněž možnosti výuky mimo školu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie slouží k představě žáků o vývoji lidské společnosti, jejich proměnách, kladných i záporných etapách dějin a o tom, že z běhu lidské společnosti lze vyvodit všeobecně platná ponaučení pro život společenský i osobní. Výklad dějepisu směřuje proto především k formování osobnosti žáka a jeho charakter je především výchovný.

Ze vhodných metod a forem práce budou tudíž převládat metoda řízeného rozhovoru, skupinová práce, práce s historickými prameny, prezentace vlastního názoru a jeho konfrontace v plénu, která by měla vést k přesnější orientaci v problémech historických i současných.

Úlohou učitele v tomto pojetí dějepisu je zejména objasnit žákům klíčové momenty v lidských dějinách a historické poznání uplatnit v orientaci v současných problémech společenských a politických. To vše je ale možné pouze za předpokladu zachování určité náročnosti při osvojování si učitelem zprostředkovaných znalostí, názorů a postojů.

K rozvíjení klíčových kompetencí budeme využívat následující strategie

Kompetence k učení

- předkládáním dostatečného množství faktů
- zadáváním samostatných úkolů a pracovních listů v rámci vyučovací hodiny a domácí přípravou prezentací.
- práce se statistickými údaji a historickými i současnými mapami, jejich porovnávání a vyvozování souvislostí
- na aktuálních společenských tématech dokumentujeme jejich historickou podstatu
- osvojení základů práce s citacemi a zásady jejich správné publikace

Kompetence k řešení problémů

- zadávané úkoly vyžadují od žáků vlastní názor na danou problematiku, přemýšlet a diskutovat o historických zákonitostech
- propojovat poznatky z dějepisu s ostatní společenskými vědami a aktuálním společenským děním
- problémové kapitoly podporujeme zadáváním skupinových prací a multimediálních prezentací

Kompetence komunikativní

- dbáme na důsledné užívání spisovné formy českého jazyka a zásady společenské komunikace a odborného dialogu
- vedeme žáky k orientaci a správnému používání odborné historické, politické a kulturní terminologie
- podněcujeme žáky v jejich ústních projevech, k osvojení si základů rétoriky a efektivnímu využívání digitálních technologií.

Kompetence sociální a personální

- v třídním kolektivu podporujeme atmosféru spolupráce
- dáváme prostor k vytváření vlastních postojů na základě vlastního kritického přístupu k informačním zdrojům
- trváme na zásadách slušného chování a plnění stanovených termínů

Kompetence občanská

- předkládáme žákům aktuální témata, která vyžadují problémové přemýšlení, respekt k názorům ostatních a vzbuzují zájem o dění kolem nás
- historická témata pomáhají žákům utvářet postoje ke kontinuitě vývoje lidské společnosti, ale na druhé straně nás učí také toleranci k odlišnostem náboženským, etnickým, kulturním a společenským
- zařazujeme exkurze do míst spojených s klíčovými momenty české národní historie

Kompetence k podnikavosti

- podněcujeme žáky ke správným pracovním návykům a postupům
- vítáme iniciativu a vlastní nápady ze strany žáků, podporujeme jejich účast v soutěžích, středoškolské odborné činnosti a v dalších příležitostně vyhlašovaných projektech
- žáky vhodně motivujeme

Digitální kompetence

- podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií
- vedeme žáky ke kritickému přístupu v práci s digitalizovanými historickými zdroji a databázemi.
- vedeme žáky k ochraně osobní identity a dat při jejich sdílení v digitálním prostředí.

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, <i>průřezová témata</i>
Dějepis – první ročník		
Žák charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého rozlišuje různé druhy historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace	• úvod do studia historie • význam historického poznání pro současnost • práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnosti využití	ČJ • práce s textem • diskuse
Žák objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku	• pravěk • doba kamenná (paleolit, mezolit, neolit, eneolit), bronzová, železná	GG VV BI ZSV • skupinová práce • práce s mapou • práce s textem • diskuse
Žák zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin	• starověk • staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína) • antické Řecko • antický Řím • naše země a ostatní Evropa v době římské; civilizovanost a barbarství, limes Romanus jako civilizační hranice	ZSV ČJ VV GG <i>PT II – žijeme v Evropě</i> • skupinová práce • práce s mapou • práce s textem • diskuse
Žák objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5.-15. století a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích charakterizuje základní rysy vývoje na našem území	• středověk • utváření středověké Evropy (byzantsko-slovanská oblast, francká říše a oblast západní, východní a střední Evropy) • islám a arabská říše, mongolská a turecká expanze • křesťanství jako nové kulturní a společenské pojítko, vnitřní nejednota křesťanství, papežství a císařství, křížové výpravy, kacířství, husitství • venkov a zemědělství, kolonizace; rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace • vzdělanost a umění středověké společnosti	ZSV GG ČJ VV <i>PT II – žijeme v Evropě</i> • skupinová práce • práce s mapou • práce s textem • diskuse

vymezí specifika islámské oblasti		
vysvětlí důsledky tatarských a tureckých nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu		

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Dějepis – druhý ročník		
Žák rozpozná nové filozofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14. - 17. století; zhodnotí jejich praktické dopady porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj vymezí základní znaky stavovství a absolutismu, uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry	• počátky novověku • renesance a humanismus; reformace • zámořské plavby • rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku; třicetiletá válka • absolutismus a stavovství • barokní kultura, politika, náboženství	GG ZSV ČJ VV <i>PT II – žijeme v Evropě</i> • pracovní list • skupinová práce • práce s mapou • práce s textem • diskuse
Žák určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů charakterizuje proces modernizace, vysvětlí proces industrializace a její	• osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti • osvícenství • velké revoluce – francouzská revoluce 1789-1799, vznik USA, rok 1848 • Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu • rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře • utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé, italské); emancipační hnutí sociálních skupin • předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí; nástup Ruska jako evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. světové války,	GG ZSV ČJ VV F <i>PT II – žijeme v Evropě</i> <i>PT III – základní problémy sociokulturních rozdílů</i> • pracovní list • skupinová práce • práce s mapou • práce s textem • diskuse

ekonomické, politické a sociální důsledky; rozpozná její ekologická rizika; určí základní principy asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace vysvětlí expanzivní záměry v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období	mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů • proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle époque“ přelomu 19. a 20. století	
---	---	--

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Dějepis – třetí ročník		
Žák charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázány radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury	• moderní doba I – situace v letech 1914 -1945 • první světová válka, české země v době první světové války, I. odboj • revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci • versailleský systém a jeho vnitřní rozpory • vznik Československa, Československo v meziválečném období • Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR, růst mezinárodního napětí a vznik válečných ohnisek • mnichovská krize a její důsledky • kultura 1. poloviny 20. století (zrod moderního umění, nástup masové kultury, sport) • druhá světová válka (globální a hospodářský charakter války, věda a technika jako prostředky vedení války, holocaust), Protektorát Čechy a Morava, II. odboj	GG ZSV ČJ IVT <i>PT I – morálka všedního dne</i> <i>PT II – žijeme v Evropě</i> <i>PT V – role médií v moderních dějinách</i> • pracovní list • skupinová práce • práce s mapou • práce s textem • diskuse
Žák charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů	• moderní doba II – soudobé dějiny • Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu) • Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva • euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc • životní podmínky na obou stranách „železné opony“	GG ZSV ČJ IVT <i>PT I – morálka všedního dne</i> <i>PT II – žijeme v Evropě</i> <i>Průřezové téma V – role médií</i>

supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demografiích popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě vymezení základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje	• konflikty na Blízkém východě, vznik státu Izrael • dekolonizace; „třetí svět“ a modernizační procesy v něm – ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě • pád komunistických režimů a jeho důsledky; sjednocující se Evropa její místo v globálním světě • globální problémy moderní společnosti	<i>v moderních dějinách</i> • pracovní list • skupinová práce • práce s mapou • práce s textem • diskuse
--	---	---

5.3 Umění a kultura

5.3.1 Estetická výchova - hudební

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Estetická výchova je povinný volitelný vyučovací předmět. Předmět se vyučuje v prvním a druhém ročníku. Předmětu je určena hodinová dotace 2+ 2 + 0+0 hodiny týdně a zahrnuje tyto činnosti:

- vokální
- instrumentální
- poslechové (percepční)
- rytmicko-pohybové
- hudebně teoretické
- digitální

Cílem je navázat na předešlou výuku HV a prohloubit vědomosti, interpretační schopnosti, vytvářet vlastní sebereflexi v hudební tvorbě, získat orientaci v dějinách hudby i v současné umělecké tvorbě u nás i v jiných etnikách či národech.

Předmět estetická výchova – hudební probíhá v prostorách auly, která je vybavena veškerou přehrávací technikou (CD, MP3, DVD, VHS, počítačem, dataprojektorem, vizualizérem, mixážním pultem...). V aule je zrcadlová stěna a na pódiu koncertní křídlo. Druhý klavír je žákům k dispozici v klubovně. Kabinet hudební výchovy vlastní odbornou literaturu, řadu hudebních nástrojů (klávesy, kytary, elektrická basa, cajon, boomwhackers, rytmické nástroje, zobcové flétny...) Žákům slouží učebnice Hudební výchova pro gymnázia.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie slouží k formování osobnosti žáka a jejich charakter je s ohledem na míru hudebnosti především výchovný. Klademe důraz na vstřícnou a přívětivou tvůrčí atmosféru.

Kompetence k učení

- umožňujeme rozlišování jednotlivých znakových systémů k volbě vhodných prostředků pro vyjádření vlastních emocí, prožitků, vztahů
- volíme aktuální témata (výročí, festivaly), předkládáme řadu podmětů k tvořivosti
- vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti

Kompetence k řešení problémů

- věnujeme dostatek prostoru k hledání různých variant a uměleckých prostředků při vlastní tvořivosti
- podporujeme originalitu a touhu po širším rozhledu v oboru umění

Kompetence komunikativní

- vedeme k používání hudebního a uměleckého jazyka, který žák používá jako nezastupitelný způsob komunikace a k užívání lidského hlasu a dalších hudebních prostředků k vyjádření jevů, vztahů, prožitků a emocí
- zadáváním skupinových úkolů podporujeme vzájemnou komunikaci mezi žáky a týmovou spolupráci, díky multikulturnosti hudby pomáháme žákům v komunikaci s jinými etniky či národnostmi

Kompetence sociální a personální

- problémové myšlení podporujeme zadáváním skupinový prací, menších projektů
- umožňujeme sebereflexi ve vlastním uměleckém projevu
- vedeme žáky k odpovědnosti za společnou práci
- pomáháme nahlížet do hudební kultury české a jiné a k používání hudby k vytváření mostu mezi lidmi

Kompetence občanské

- pomáháme žákům si uvědomovat rozmanitost projevů, kultury a každého jednotlivého člověka, které rozvíjí vnímání vlastní autenticity a odlišování spotřebního životního stylu nabízeného masově komerčními médii

Kompetence k podnikavosti

- rozvíjíme u žáků práci s novými technologiemi individuálně i v kolektivu s vidinou nejlepšího výsledku

Kompetence digitální

- k práci s informacemi a k jejich zpracování využíváme digitální zdroje a aplikace pro jejich prezentaci
- používáním hudebních programů a aplikací učíme žáky zaznamenat, sdílet, přenášet a prezentovat hudební aktivitu
- využíváme možností, které nabízejí multimédia a digitální prostředí

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
První ročník		
využívá svůj pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu, vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu, (obsah sdělení), dodržuje zásady hlasové hygieny v běžném životě	vokální činnosti - upevňování intonace, kultivace hlasového a pěveckého projevu - zpěv jednohlasých, popř. vícehlasých písní podle schopností a dovedností žáků - vokální a rytmický výcvik	PT I. I PT I. II PT I. III PT I. IV PT I. V prezentace, intonační, artikulační, cvičení
využívá jednoduché podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboard ve spojení s digitálními technologiemi) při individuálních i společných aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ	instrumentální činnosti - tvorba vlastních melodií nebo úpravy již známých - tvorba doprovodů (převážně rytmických) - interpretace - hra na nástroje (zobcové flétny, rytmické nástroje, moderní hudební nástroje a digitální technologie)	PT I. I PT I. II PT I. III PT I. IV PT I. V rytmické a instrumentální cvičení jednoduché praktické výstupy
reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů	pohybové činnosti - umělecké gesto, pohyb - pantomima, rytmizace, hra na tělo a tanec - tanec, polka, valčík, mazurka - taktování ve 2, 3, 4 dobém taktu	PT I. I PT I. II PT I. III PT I. IV PT I. V individuální práce, ve skupinách

vyděljuje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užívané ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta dešifruje a interpretuje možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže obhájit v diskusi orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla	poslechové činnosti hudební dějiny a teorie - a estetika a její kategorie - periodizace hudebních dějin - hudební styly, žánry, jejich charakteristika, hlavní znaky, průniky a syntézy, hlavní představitelé, - hudební zvuk, forma, struktura, sémantika - funkce artificiální a nonartificiální hudby - etnická hudba, základy etnomuzikologie - současné tendence v hudbě - základy muzikologie	<i>PT II. IV</i> <i>PT II. V</i> <i>PT III. I</i> <i>PT III. II</i> <i>PT III. III</i> percepční činnost
---	--	--

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Estetická výchova hudební – sexta/2.A		
využívá svůj pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu, vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu, (obsah sdělení), dodržuje zásady hlasové hygieny v běžném životě	vokální činnosti - správná a čistá intonace, artikulace a dýchání při vokální činnosti - jednohlas i vícehlas - orientace v notovém zápisu - dodržování zásad hlasové hygieny při zpěvu i mluveném projevu	<i>PT I. I</i> <i>PT I. II</i> <i>PT I. III</i> <i>PT I. IV</i> <i>PT I. V</i> Individuální a skupinová cvičení prezentace
využívá jednoduché podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboard ve spojení s digitálními technologiemi) při individuálních i společných aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ;	instrumentální činnosti - tvorba vlastní melodie (podle individuálních schopností a dovedností), hra na hudební nástroje a používání digitálních technologií - tvorba hudebních doprovodů na dostupné hudební nástroje - podněcování a odhalování vlastního estetického prožitku	<i>PT I. I</i> <i>PT I. II</i> <i>PT I. III</i> <i>PT I. IV</i> <i>PT I. V</i> instrumentální cvičení, jednoduché praktické výstupy s hudebními nástroji a hudebními digitálními programy a aplikacemi
reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení	pohybové činnosti - umělecké gesto, tanec - způsob komunikace, druhy tance, užití	<i>PT I. I</i> <i>PT I. II</i> <i>PT I. III</i>

s hudbou využívá k vyjádření vlastních pocitů a představ	- hra na tělo, rytmizace - rozvíjení již nabytých pohybových dovedností - pohybové etudy	<i>PT I. IV</i> <i>PT I. V</i> individuální práce, ve skupinách
odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích; uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání; uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout; upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat; interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností;	poslechové činnosti - hudební organizovaný zvuk, hudební dílo, hudební objekt, hudební forma, znak, hudební výrazové prostředky, formální struktura a sémantika - skladatel, interpret, posluchač, interpretace hudebního díla, umělecký provoz, umělecká hodnota, - zásady ochrany sluchu - hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi - interpretace hudebního díla – popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby, - zařazení díla do historického a sociálního kontextu, hudební dílo jako možné poselství, vlastní hodnocení	<i>PT II. IV</i> <i>PT II. V</i> <i>PT III. I</i> <i>PT III. II</i> <i>PT III. III</i> percepční činnost
vyhledává a zpracovává informace, využívá dostupné programy a aplikace, orientuje se v digitálních zdrojích	digitální činnosti - využívání elektronických hudebních nástrojů, digitální aplikací a dostupných programů (nahrávání, přenos, sdílení, upravování, prezentace hudební aktivity) - vyhledávání zdrojů s respektem k autorským právům	<i>PT V. I</i> hudební experimenty individuální a skupinová práce

5.3.2 Estetická výchova - výtvarná

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Estetická výchova je povinný vyučovací předmět. Žáci si mohou volit mezi hudebním a výtvarným oborem.

Předmět se vyučuje v prvním a druhém ročníku. Předmětu je určena hodinová dotace 2+ 2 + 0+0 hodiny týdně. V následujících ročnících mohou zájemci navštěvovat seminář z výtvarné výchovy.

Rozvíjí průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Enviromentální výchova, Mediální výchova.

V tomto předmětu je kladen důraz na rozvoj osobních kvalit – citlivě vnímat umění a okolní svět v souvislostech, porovnávat a kriticky i kultivovaně hodnotit vytvořené artefakty, kooperovat s ostatními členy skupiny. Vytváří podmínky pro psychosociální poznávání a sebepoznávání, motivuje k vytváření hodnotných vztahů k lidem, sobě samému, přírodě a umění. Prohlubuje kulturní rozhled a zájem o umění.

Výuka probíhá v učebně výtvarné výchovy, kde jsou k dispozici grafické lisy a keramická pec, v počítačové učebně a v exteriérech. Důležitou součástí je také návštěva výstav a stálých expozic, programů galerií, návštěvy uměleckých památek. Výtvarná výchova je realizována na základě svobodné, individuální a tvůrčí činnosti s důrazem na subjektivní prožitek prostřednictvím projektového a experimentálního vyučování.

Tematické celky, uvedené ve školním vzdělávacím plánu, slouží především pro orientaci výtvarného pedagoga, který vychází ze skutečných zájmů svých žáků v dané skupině a z reálných podmínek pro výuku tak, aby nalézal své vlastní pojetí předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie

K rozvíjení klíčových kompetencí používáme následujících strategií:

Kompetence k učení

- učitel motivuje žáky k samostatnému, tvořivému a kritickému myšlení, zejména zařazováním kreativních úkolů, experimentů. Dále doporučuje další aktivity (návštěvy výstav, kulturních památek, uměleckých besed, sledování dokumentárních pořadů, využívání internetu)

Kompetence k řešení problémů

- učitel prostřednictvím výtvarných řad a projektů nabízí množství způsobů, jimiž je žák schopen samostatně a originálně řešit daný výtvarný problém. Vede žáky ke kritickému hodnocení vlastní tvorby

Kompetence komunikativní

- žák je veden ke schopnosti vyjádřit své mínění a subjektivní pocity v průběhu vlastní tvorby při hodnocení výsledků své práce a práce ostatních žáků

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kooperaci při hledání výtvarného řešení tématu a k přijetí dílčích úkolů při realizaci skupinové práce

Kompetence občanské

- učitel seznamuje žáky s českými kulturními tradicemi v kontextu kultury evropské i celosvětové
- podporuje úctu k etnickým zvláštnostem a pěstuje kladný vztah k životnímu prostředí

Kompetence k podnikavosti

- učitel nabízí žákům projekty, ve kterých lze zdokonalovat pracovní činnosti získané v předchozích ročnících (práce v různých technikách za využití široké škály materiálů)

Kompetence digitální

- podporujeme žáky ve využívání digitálních technologií
- k práci s informacemi a k jejich zpracování využíváme digitální zdroje a aplikace pro jejich prezentaci

Očekávané výstupy

1. Porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění.
2. Rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci.
3. V konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky.
4. Objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření.
5. Na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě.
6. Na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace.
7. Pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání.
8. Při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti, znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření.
9. Na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu.
10. Nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů.
11. Využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy.

12. Charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků.

13. Své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatněnými v běžné komunikaci.

14. Na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot.

15. Vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií.

16. Rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření.

17. Na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl.

18. Na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace.

19. Samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění.

Integrující výstupy

20. Vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti. Dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě.

21. Vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční.

22. Na příkladech vysvětlí umělecký význam jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu. Uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaků a významem získaným v komunikaci.

23. Uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku. Snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí.

24. Vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckých děl současnosti.

25. Objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu.

26. Objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a estetických norem.

27. Dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu.

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, <i>průřezová témata</i>
1. ročník, kvinta		
7., 15., 23., 25.	výtvarné prostředky a postupy a jejich vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech (včetně prostředků současného výtvarného myšlení)	<i>I.I.</i> <i>samostatná a skupinová práce, experiment</i>

7., 19.	objevování vlivu barvy, tvarů, kompozičních vztahů apod. na komunikativní, emoční a psychologický účinek díla	<i>I.II.</i> <i>samostatná a skupinová práce, experiment</i>
7., 8., 10., 11., 21.	- užité umění, umění propagace, historické souvislosti - kultura bydlení, historické souvislosti - plošné a prostorové návrhy a realizace v různých výtvarných technikách a materiálech	<i>I.II.</i> <i>I.IV</i> <i>IV.II</i> <i>IV.III</i> M AT – výtvarné konstruování samostatná práce, projekt
12., 16., 17., 22., 23., 26.	- moderní umění – určení významných epoch moderního umění s využitím všech dostupných informačních zdrojů (encyklopedií, katalogů, knih o umění, internetu, výstav) - sledování vývoje prostředků uměleckého vyjádření v minulosti k současné různorodosti stylů (světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu).	<i>II. V</i> D ČJ. <i>samostatná a skupinová práce</i>
1., 8., 10., 11., 23.	- divadlo a výtvarné umění - návrhy a realizace kostýmů, uplatnění vybraných literárních námětů	samostatná a skupinová práce, experiment

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
2. ročník, sexta		
2., 14., 16., 18., 19., 20., 22., 24., 27.	- moderní umění v kontextu dějin výtvarné kultury - chronologický průřez vývojem umění prostřednictvím dostupných informačních zdrojů - vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků s důrazem na umění 20. st. a současnou tvorbu - relativita barevného vidění (impresionismus, pointilismus, postimpresionismus) - taktilní a haptická kvalita díla (informel) - zapojení těla jako výtvarného prostředku (akční tvorba, body art, land art)	II.IV samostatná a skupinová práce, experiment
2., 3., 4., 5., 7., 10., 11., 12., 3., 15.	- inspirace uměleckým dílem - kreativní interpretace výtvarného díla, hledání paralel a aktuálních výpovědí	I.I I.II samostatná či skupinová práce
2., 9., 10., 11., 14., 21., 26., 27.	- umění a veřejné prostory - životní prostředí, urbanismus a zodpovědný přístup k řešení dostaveb, rekonstrukcí apod. a respektování historických, kulturních tradičních hledisek	IV.II práce se zdroji
4., 6., 13., 14., 27.	- role médií v moderních dějinách - účinky mediální produkce a vliv médií - mediální produkty a jejich významy - umělecká tvorba a komunikace - využití soudobých prostředků k tvorbě mediálních produktů jako je plakát nebo reklama	V.IV Samostatná či skupinová práce, práce se zdroji

5.4 Člověk a zdraví

5.4.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Hlavními úkoly a cíli tělesné výchovy je další postupné zvyšování fyzické zdatnosti, rozvoj základních pohybových schopností, zejména síly, rychlosti, obratnosti a vytrvalosti, rozšiřování a prohlubování pohybových dovedností v oblasti sportovní gymnastiky, lehké atletiky, sportovních a pohybových her, v úpolových sportech, plavání, bruslení a lyžování. Žáci získají nejen praktické ale i teoretické základy sportovního tréninku a budou motivováni k pravidelné sportovní činnosti, nadanější pak k výkonnostnímu sportu a k reprezentaci školy ve sportovních soutěžích. Žáci budou vedeni ke správnému užívání tělovýchovného názvosloví, ke znalosti základů pravidel poznatých sportovních odvětví a k dodržování základů bezpečnosti a organizace sportovní činnosti.

Tělesná výchova integruje některé výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Do vzdělávacího obsahu tělesné výchovy jsou začleněna tato průřezová témata – Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova a Enviromentální výchova.

Předmět se vyučuje ve všech čtyřech ročnících. Předmětu je určena hodinová dotace 2+2+2+2 hodiny týdně, zvlášť pro chlapce a zvlášť pro dívky.

Součástí výuky je i lyžařský kurz v 1. ročníku a kvintě a kurz vodní turistiky ve 3. ročníku a septimě. Kurzy jsou povinné a jejich absolvování se promítá do hodnocení v předmětu tělesná výchova. Při výuce bude k žákům uplatňován diferencovaný přístup s ohledem na jejich fyzické předpoklady. Individuální přístup bude uplatňován především k talentovaným žákům a jejich přípravě na sportovní soutěže.

Výuka tělesné výchovy je realizována ve sportovní hale školy, na školním sportovním hřišti, na stadionu TJ Spartak Polička, v plaveckém bazénu, atletickém areálu Masarykovy ZŠ Polička, na zimním stadionu TS Polička a v okolí školy.

Těmto cílům odpovídají formy a metody práce. K nejefektivnějším patří praktická výuka podle osvědčených metodických postupů, upravené a modifikované formy sportovního tréninku, kvalitní ukázka i výklad s využitím didaktických pomůcek. Podmínkou pro úspěšné naplnění cílů tělesné výchovy je vybavení kabinetu TV dostatečným množstvím kvalitních pomůcek a jejich průběžná obnova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vycházejí z obecných zásad stanovených RVP GV a ŠVP. Pro vyučovací předmět Tělesná výchova jsou konkretizovány v rámci klíčových kompetencí takto:

Kompetence k učení

- vedeme žáky kriticky hodnotit pokrok při zvládání učiva, přijímat rady i kritiku druhých a čerpat poučení z vlastních úspěchů i chyb pro další rozvoj svých pohybových vlastností a dovedností

Kompetence k řešení problémů

- dbáme na to, aby žáci při nábízení pohybových dovedností respektovali osvědčené metodické postupy, dovedli vhodně využít již dříve osvojené postupy a snažili se tvořivě rozvíjet osvojené učivo

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky se sportovní terminologií a tělovýchovným názvoslovím za účelem orientace v odborné literatuře a podporujeme žáky ve snaze získávat potřebné informace s využitím moderní informační technologie

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům posoudit své fyzické vlastnosti a pohybové dovednosti a na základě sebereflexe usilovat o další zlepšování své tělesné kondice
- ve sportovních hrách vedeme žáky ke spolupráci ve prospěch celého družstva
- motivujeme žáky k vlastnímu zdravému životnímu stylu, jehož nedílnou součástí jsou pohybové aktivity

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat různorodost fyzických předpokladů svých spolužáků i úroveň jejich pohybových dovedností a je-li to třeba, přizpůsobit se jim

Kompetence k podnikavosti

- vedeme talentované žáky k rozvíjení svého osobní i odborného potenciálu, který mohou využít při sportovní reprezentaci školy a k všestranné přípravě na vysokoškolské studium TV
- usilujeme o to, aby žáci dosáhli stanovených cílů, dokázali kriticky hodnotit dosažené výsledky a byli schopni korigovat další postup s ohledem na stanovený cíl v oblasti tělesné zdatnosti či výkonnosti
- vytváříme prostor pro motivaci k dosažení cílů

Kompetence digitální

- pro záznam a vyhodnocení pohybové aktivity žákům nabízíme vhodné digitální zdroje a aplikace (zaznamenávání průběhu pohybu, měření pohybových výkonů)
- seznamujeme žáky s vhodnými mobilními aplikacemi podporujícími motivaci k pohybové aktivitě vedoucí ke zlepšení fyzické zdatnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Tělesná výchova – 1.A, 2.A, 3.A, 4.A, kvinta, sexta, septima, oktáva		
A – ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné aktivity	• zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ; kondiční testy • svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy, kompenzační cvičení	<i>PT I.I – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i>

ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	• zdravotně zaměřená cvičení – význam kondičního cvičení, správné držení těla • organismus a pohybová zátěž – způsoby zatěžování; kompenzace jednostranné zátěže • individuální pohybový režim • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí • rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí; úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek (možných rizik) • první pomoc při sportovních úrazech – závažná poranění a život ohrožující stavy; improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností	<i>PT I.II – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</i> <i>PT V.I – média a mediální produkce</i> Bi – pohybová soustava člověka, zdravá výživa Bi – první pomoc
B – ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících	• pohybové dovednosti a pohybový výkon • pohybové odlišnosti a handicap – věkové, pohlavní, výkonnostní • průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení • pohybové hry různého zaměření • gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na nářadí; cvičení s náčiním • kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení podle podmínek a zájmu žáků, případně žáků) • úpoly – úpolové hry • atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh), skok do výšky nebo do dálky, hody, vrh koulí • sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (basketbal, futsal, florbal, volejbal, nohejbal...)	Bi – pohybová soustava člověka <i>PT I.V – spolupráce a soutěž</i>

	• turistika a pobyt v přírodě – dodržování bezpečnosti a pravidel při pohybu v přírodě a veřejných komunikacích, ochrana přírody, v rámci školních exkurzí • plavání – základní plavecké dovednosti, v rámci vodáckého kurzu • lyžování – sjezdové; snowboarding (jednotlivé formy lyžování jsou zařazovány podle aktuálních sněhových podmínek, materiálních podmínek a zájmu žáků) • další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti jsou zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)	<i>PT IV.III – životní prostředí regionu a České republiky</i>
C – ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	• vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech • sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita • pohybové činnosti, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace • pravidla osvojovaných pohybových činností • sportovní role • měřitelné a hodnotitelné údaje související s tělesnou výchovou a sportem • olympismus v současném světě: jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpurných látek neslučitelných s etikou sportu • úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších historických sportovních událostí	<i>PT I.V – spolupráce a soutěž</i>
D – ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových	• vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci • zdravá výživa – specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese	<i>PT I.I – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti</i>

situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech	• první pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách	Bi – první pomoc (lyžařský kurz)
--	---	----------------------------------

Vzhledem ke spirálovitému charakteru učiva tělesné výchovy je obsah učiva jednotlivých ročníků sloučen.

5.5 Informatika

5.5.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu z pohledu informatiky jako vědní disciplíny, s jejímiž základy seznamuje.

Důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti ve všech předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Výchovné a vzdělávací strategie

- *Kompetence k učení – učitel:*
 - vede žáky, aby samostatně vyhledávali, třídili, zpracovávali, uchovávali a přenášeli informace z různých zdrojů za pomoci informačních a komunikačních technologií
 - umožňuje žákům ověřovat jejich teoretické znalosti na praktických příkladech
- *Kompetence k řešení problémů – učitel:*
 - nabízí žákům dostatek úkolů z reálného života, jejichž řešení tvoří pomocí informačních a komunikačních technologií
 - podporuje u žáků hledání vlastních řešení problémů
 - umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich činnosti a obhájit realizovaná řešení
- *Kompetence komunikativní – učitel:*
 - umožňuje žákům pro komunikaci a spolupráci využívat moderní informační a komunikační technologie
 - dbá na dodržování pravidel správné a bezpečné komunikace
- *Kompetence sociální a personální – učitel:*
 - vyžaduje dodržování pravidel bezpečného chování žáků při práci v laboratořích výpočetní techniky
 - podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině a přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
 - přispívá k diskusi ve skupině a podporuje spolupráci žáků ve skupině při řešení společného úkolu
- *Kompetence občanské – učitel:*

- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování, informační etiky, autorského zákona a dalších zákonů a společenských norem
- seznamuje žáky s pravidly ekologické likvidace nepotřebné informační a komunikační techniky
- dbá na šetření materiálního vybavení školy
- *Kompetence pracovní – učitel:*
 - vede žáky ke správnému a bezpečnému používání informační a komunikační techniky
 - podporuje praktické činnosti žáků s informační a komunikační technikou při výuce i domácí přípravě
- *Kompetence digitální – učitel:*
 - vede žáky k ovládnutí běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; podporuje jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; napomáhá žákům se rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
 - dbá na to, aby žáci získávali, vyhledávali, kriticky posuzovali, spravovali a sdíleli data, informace a digitální obsah, k tomu volili postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
 - seznamuje žáky s tvorbou a úpravami digitálního obsahu, s kombinacemi různých formátů, s vyjádřením se za pomoci digitálních prostředků
 - vede žáky k využívání digitálních technologií, aby si uměli usnadnit práci, zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit či zjednodušit své pracovní postupy a zkvalitnit výsledky své práce
 - objasňuje žákům význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje žáky s novými technologiemi, s žáky kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
 - vyžaduje, aby žáci předcházeli situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Informatika – Kvinta		
rozdělí problém na menší části, sestaví a запиše algoritmy pro řešení problému vytvoří přehledný program pro vyřešení konkrétního problému s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; používá opakování, větvení programu se složenými podmínkami, proměnné, seznamy, podprogramy s parametry a návratovými hodnotami; ve snaze o vyšší efektivitu navrhuje, řídí a hodnotí souběh procesů ověří správnost, najde a opraví případnou chybu v algoritmu, otestuje, odladí a optimalizuje program vylepší algoritmus podle zvoleného hlediska; zobecní řešení pro širší třídu problémů	- vstup a výstup dat - syntaktické, běhové a logické chyby - proměnné, datové typy - návaznost příkazů a dat - podprogramy - cyklus s pevným počtem opakování - používání seznamu - podmínky a větvení programu - ladění programu - rozdělení problému na části	Samostatná práce, práce ve skupině, objevování, experiment
interpretuje získané výsledky a závěry, uvažuje při tom omezení použitých modelů; posuzuje množství informace podle počtu možností, které jsou díky informaci vyloučeny; vyslovuje předpovědi na základě dat odhaluje chyby a manipulace v cizích interpretacích a závěrech rozlišuje a používá různé datové typy; navrhuje a porovnává různé způsoby kódování z různých hledisek	- přenos dat, kódování a dekódování zprávy, komunikační kanál - pojem informace, data a jejich význam - získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači - kódování dat v počítačích - binární soustava, bity a bajty - vztah počtu bitů a počtu rozlišovaných hodnot - principy bezeztrátové a ztrátové komprese	Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment
navrhne procesy zpracování dat nastavuje účelné zobrazení dat	- zpracování dat pomocí textových funkcí tabulkového procesoru - vizualizace dat, vypovídací schopnost grafu - rozpoznávání vzorů a trendů v datech, kontingenční tabulky	Samostatná práce, problémová výuka, práce ve dvojicích
vysvětlí daný algoritmus, program; určí, zda je daný postup algoritmem analyzuje problém, rozdělí problém na menší části; rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; sestaví a запиše algoritmy pro řešení problému	- zadání úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení - pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu - přírozené a formální jazyky, různé zápisy algoritmů	Diskuse, experiment, objevování, práce ve dvojici
rozpozná informační toky v systémech; analyzuje a hodnotí informační systémy z různých hledisek; zvažuje i nepřímé a nezamýšlené dopady IS na různé skupiny určí cílovou skupinu, formuluje problém, validuje potřeby, určí a prioritizuje požadavky na řešení	- veřejné informační systémy - data, jejich struktura a vazby - definované procesy, role uživatelů - technické řešení informačních procesů - vývoj informačního systému	Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka

určí jednotlivé uživatelské role, specifikuje jejich činnosti, navrhne, otestuje a přizpůsobí rozhraní uživatelům navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení tabulek; navrhne procesy zpracování dat nastavuje účelné zobrazení dat, filtruje a řadí data úpravou databázového dotazu otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění	• návrh uživatelského rozhraní, datového modelu a procesů • dotazy, filtrování, řazení • návrh databázových tabulek, atributy polí, primární klíč, relace	
--	---	--

Očekávané výstupy	Učivo	Formy práce, vazby, průřezová témata
Informatika – Sexta		
vytvoří přehledný program pro vyřešení konkrétního problému s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; používá opakování, větvení programu se složenými podmínkami, proměnné, seznamy, podprogramy s parametry a návratovými hodnotami analyzuje problém, rozdělí problém na menší části otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění	• vývoj programu, nahrání programu do Micro:bitu, testování programu • ladění programu • programové konstrukce - cykly, podmínky • grafické výstupy • zvukové výstupy • reakce na podněty od uživatele • reakce na podněty od okolního prostředí • vzájemná komunikace destiček • skupinové projekty s Micro:bitem	Objevování, samostatná práce, práce ve dvojici, experiment, praktické činnosti
formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model, simulaci převede data z jednoho modelu do jiného; najde chyby daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na užitečnost pro řešení daného problému	• model jako zjednodušení reality • typy a druhy modelů • kvalita informačního zdroje, kritické myšlení a kognitivní zkreslení	Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, práce ve dvojicích či skupinách
rolišuje jednotlivé operační systémy a vysvětlí rozdíly mezi nimi z uživatelského hlediska porovná jednotlivé způsoby propojení počítačů, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je zajištěna komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti	• hardware počítače a jeho parametry • zpracování dat v počítači • software – operační systém • počítačové sítě a internet • internetové služby	Výklad, samostudium žáků s následnou diskuzí, využití médií, praktické činnosti

vysvětlí proces a úskalí digitalizace identifikuje a řeší problémy a výzvy vznikající při práci s digitálními zařízeními a poradí s nimi druhým chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje před poškozením či zneužitím s vědomím změn v technologiích, které ovlivňují bezpečnost	• bezpečnost počítačových zařízení • bezpečné digitální prostředí • umělá inteligence • zlomové události vývoje počítačů • nové počítačové technologie	
praktická aplikace informatiky prezentace aplikace informatiky	• vývoj programu • volba nástrojů podle zadání projektu • rozdělení problému na části • návrh přehledného uživatelského rozhraní • testování programu a jeho optimalizace a ladění • nápověda a dokumentace k programu • autorství a licence k programu • etika programátora	Projektová výuka, samostatná/skupinová práce

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Hodnocení žáků ve škole

Hodnocení žáků ve škole probíhá plně v souladu se Školním řádem Gymnázia, Polička, nábřeží Svobody 306 vydaným ředitelem školy dne 1. 9. 2024 č. j. G 430/2024 na základě § 30 zákona číslo 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři. Školní řád je dostupný v kanceláři ředitele a na webových stránkách školy.

Při klasifikaci výsledků vzdělávání používá učitel 5 stupňů, k hodnocení chování žáka slouží stupně 3.

O výsledcích hodnocení jsou rodiče žáků informováni prostřednictvím průběžného známkování v aplikaci BAKALÁŘI. Dále pak písemně 2x za školní rok formou vysvědčení. Rodiče mají možnost být informováni o prospěchu žáka osobně vždy v listopadu a dubnu na třídních schůzkách. Zákonní zástupci žáka mají možnost se o jeho prospěchu informovat kdykoliv po ohlášení u třídního učitele, eventuálně u dalších vyučujících.

7. Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
D	Dívky
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
GIS	Geografický informační systém
CH	Chlapci
INT	Integrace do běžné výuky předmětu
LC	Laboratorní cvičení
LVK	Lyžařský výcvikový kurz
MPR	Miniprojekt
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OS	Operační systém
OST	Ostatní (sportovní kurzy, exkurze, laboratorní práce apod.)
OŽP	Ochrana životního prostředí
PaM	Personalistika a mzdy
PL	Pracovní list
PP	První pomoc
PPP	Pedagogicko - psychologická poradna
PRO	Projekt
PT	Průřezové téma
RVP GV	Rámcový vzdělávací plán gymnaziálního vzdělávání
SOČ	Studentská odborná činnost
SPC	Speciální pedagogické centrum
SPJ	Sociálně patologický jev
SRPŠ	Sdružení rodičů a přátel školy
ŠVP	Školní vzdělávací program
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola
ZV	Základní vzdělávání

Zkratky předmětů

BI	Biologie
ČJ	Český jazyk a literatura
CJ	Cizí jazyky (mají společnou náplň)
D	Dějepis
F	Fyzika
GG	Geografie a geologie
HV	Estetická výchova – hudební
CH	Chemie
I	Informatika
MAT	Matematika
TV	Tělesná výchova
VV	Estetická výchova – výtvarná
ZSV	Základy společenských věd

Zkratky tříd

Kv	Kvinta
Sx	Sexta
Sp	Septima
Ok	Oktáva